

brat

Francišek 2

Letnik XVII (CXCVIII) • marec 2007

cena 1,40 € / 335 SIT

Leto Svetega pisma

Ko je Jezus vzel
kisa, je rekel:
»Izpolnjeno je«

800-LETNICA SV. ELIZABETE
MOŠKA NEDELJA V GVAJANI
FSR V ŽUPNIJI
»HODITI PO VODI«
TRI MESECE V JERUZALEMU

Kazalo

Frančiškova duhovnost

- 4 Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli
- 6 Živeti po evangeliju

Naša evangelizacija

- 10 Moška nedelja v Gvajani
- 11 Naj čutim blagoslov
- 13 Misijonske drobtinice

Iz naših družin

- 14 Življenje sv. Elizabete
- 17 Frančiškovi bratje na VII. svetovnem socialnem forumu

FSR

- 18 Frančiškov svetni red v župniji
- 20 2. seja Narodnega sveta
- Frančiškovega svetnega reda
- 22 Krajevno bratstvo Sostro

RAZVEDRILLO

- 23 Nagradna zlogovna izpolnjevanke

Mladi Frančišku

- 24 Srečanje »Marinkinih« otrok
- 25 V meni prebiva Jezus otrok
- 28 Jezik nežnosti
- 26 Obljube Frančiškove mladine
- 29 Novice iz FO in FRAME

Pravičnost in mir

- 30 Posoda Besede

Korenine in sadovi

- 32 Življenje sv. Frančiška (8)

Sveta dežela

- 34 Duhovne vaje v Nazarjah: sv. Irenej
- 36 Nastanek in razširjanje islama in sv. Janez Damaščanski 650-750
- 39 Tri mesece v Jeruzalemu
- 44 AKCIJA – Betlehemske dete kliče

Naslovna slika

V letu Svetega pisma nas spremljajo ilustracije s svetopisemskimi mislimi, ki naj nas pripravijo do globljega razumevanja svetega besedila in do molitve ob njem. Fotografije izbira iz svojega bogatega arhiva br. Peter Skoberne.

Opravičilo

V prejšnji številki Brata Frančiška se je na naslovno prikradel tiskarski škrt in se poigral z barvami in pisavo v naslovni glavi. Za napako se opravičujemo.

Revija brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Frančiškanska prokuratura v Ljubljani, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.

Člani uredniškega odbora: br. Mihael S. Vovk (glavni urednik, Frančiškova duhovnost), br. Edvard Kovač (odgovorni urednik), br. Peter Skoberne (naslovnica), br. Krizostom Komar in s. Romana Kocjančič (Naša evangelizacija), br. Metod in s. Mateja Trajbarič (FSR), br. Gregor Pavlič (Razvedrilo), br. Igor Pigac in s. Urška Purk (Mladi Frančišku), br. Stane Zore (Pravičnost in mir), br. Miran Špelič (Korenine in sadovi, Naše knjige), br. Peter Lavrih (Sveta dežela). **Lektorira:** Vera Lamut. **Oprema:** Aleš Porenta. **Oblikovanje in priprava:** Salve d.o.o., Ljubljana.

Tisk: Povše, Povšetova 36a, Ljubljana. **Naslov uredništva:** Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.

Naslov glavnega urednika: Brezje 72, 4243 Brezje; tel.: 04/537 07 25 ali 041/695 758; e-mail: mihael.vovk@rc.si; faks: 04/533 88 66

Rokopisov in slik ne vračamo.

Cena: 1,40 € / 335 SIT. **Letna naročnina:** 8,40 € / 2013 SIT. **Za tujino:** 16,80 € / 4026 SIT.

TRR 2440-0900-4310-591 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor; pri plačilu se sklicujte na 00 700.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Papež Benedikt XVI. nas veselo preseneča. Za sveti postni čas, čas poglobljenega in resnega spreobrnjenja, je napisal pismo: »Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli!« V njej opozarja na dve temeljni obliki ljubezni: *agape* in *eros*. *Agape* »označuje velikodušno ljubezen tistega, ki išče izključno dobro drugega; ljubezen, s katero nas obdaja Bog, je vsekakor *agape* ... Božja ljubezen je tudi *eros* ... Svetopisemska besedila kažejo, da je *eros* del samega Božjega srca: Vsemogočni čaka na 'da' svojih stvari, kakor mlad ženin čaka na 'da' svoje neveste ... Na križu se kaže Božji *eros* do nas. Kot pravi Psevdo-Dionizij je *eros* namreč tista sila, ki ljubečemu ne dovoli, da bi ostal sam v sebi, ampak ga sili, da se združi z ljubljenim«. Kristjani in nam, sestre in bratje, ki smo z obljubami potrdili krstno milost, ne preostane drugega, kot da »gledamo vanj, ki so ga prebodli«, saj nas bo to »spodbudilo, da bomo srce odprli drugim in spoznali rane, zadane človekovemu dostojanstvu; posebej nas bo spodbudilo, da se bomo borili proti vsaki obliki preziranj življenja in izkoriščanja osebe ter lajšali tragedije osamljenosti in zapuščenosti tolikih ljudi.«

Ob 800-letnici Vodila nas v tej številki spodbuja Konferenca frančiškove družine, to je naši generalni ministri in ministrice v svojem pismu »Živeti po evangeliju«. V njem poudarjajo, da je srce naše poklicanosti življenje po evangeliju in da je Jezusov evangelij za vse ljudi dobre volje. Konkretno pa predlagajo tri korake za pripravo obletnice: zahvaljevati se za dar, ki ga je Gospod dal nam in svoji Cerkvi; ponižno priznanje oddaljenosti med predloženim in živetim Evan-

gelijem; potrebno pa je tudi soočenje z izzivom ponovne utemeljitve – to je, potrebno je na izkušnji osmih stoletij vedno na novo začeti svojo pot evanđeljske spokornosti in spreobrnjenja.

800-letnice zavetnice FSR sv. Elizabete se bomo v tem letu spominjali s prebiranjem in uresničevanjem njenih kreposti v našem vsakdanjem življenju. Predloženi so vam štirje poudarki iz njenega življenja, ki morejo oplemeniti naše življenje: Elizabetina družina in njen prvi dom; njena mladost na turinškem dvoru; zakon; materinstvo.

Na mesečnem srečanju bi bilo zelo dobro, če bi vse sestre in bratje skupaj obravnavali o razmišljanju nekdanje generalne ministrice s. Emanuele De Nunzio o »Frančiškovem svetnem redu v župniji«. V Generalnih konstitucijah je v členu 102,1 in 103,1 izrecno povabilo, naj bratstva kot taka in ne samo kot posamezni člani FSR sodelujejo pri animiranju župnijske skupnosti, liturgije in bratskih odnosov, pa tudi pri sodelovanju z drugimi cerkvenimi skupnostmi na operativnem področju. Novoizvoljeni Narodni svet FSR je na svojih sejah zelo konkreten. Kako bodo sestre in bratje izpolnili sklepe narodnega kapitlja v Kančevcih, so razmišljali na 1. in 2. seji. Gospod naj blagoslovi njihovo delo.

Vir pristnega miru je Božja beseda. P. Stane Zore nam v članku »Posoda ljubezni« spregovori o letu Svetega pisma pod vprašanjem: Kaj je najbolj pogosto na vašem krožniku? Zelo zanimivo razmišljanje!

Pri rubriki Sveta dežela me osebno najbolj nagovarja dopis p. Benedikta o svojem trimesečnem bivanju v Jeruzalemu. Lepo nam opiše enodnevno dogajanje v cerkvi Božjega groba in razmere, ki so tam natančno določene po tako imenovanem »status quo«.

Občutljivost in dobrohotnost slovenskega vernega človeka pa se kaže v akciji »Betlehemske dete te kliče«. Zelo dolga vrsta dobrotnikov govori brez besed o tem, kar je rekla bl. mati Terezija: »To, kar naredimo mi, je samo majhna kapljica v neizmerni ocean, toda ocean ne bi bil to kar je, če ne bi bilo te kapljice!« ■

Mir in dobro!

p. Mihael S. Vovk

Papeževo pismo za postni čas

»Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli«

(Jn 19,37)

Dragi bratje in sestre!

»Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli« (Jn 19,37). Ta svetopisemska tema letos vodi naše postno razmišljanje. Post je ugoden čas, da se z Marijo in Janezom, ljubljnim učencem, naučimo ustaviti se ob Njem, ki na križu za vse človeštvo izvršuje daritev svojega življenja (prim. Jn 19,25). Zato v tem času pokore in molitve z dejavnejšim sodelovanjem obračamo svoj pogled na križanega Kristusa, ki nam je umirajoč na Kalvariji v polnosti razodel Božjo ljubezen. Ob temi ljubezni sem se ustavil v okrožnici Bog je ljubezen in opozoril na dve temeljni obliki: agape in eros.

Božja ljubezen: agape in eros

Izraz agape, ki se v Novi zavezi velikokrat pojavlja, označuje velikodušno ljubezen tistega, ki išče izključno dobro drugega; ljubezen, s katero nas obdaja Bog, je vsekakor agape. Ali človek v resnici lahko Bogu da nekaj dobrega, česar on že ne bi imel? Vse, kar človek je in ima, je Božji dar: stvar torej v vsem potrebuje Boga. Vendar je Božja ljubezen tudi eros. V Stari zavezi Stvarnik vesolja v odnosu do ljudstva, ki si ga je izbral, kaže posebno ljubezen, ki presega vsako človeško utemeljitev. Prerok Ozej to Božjo ljubezen izraža z drznimi podobami, kot je podoba ljubezni, ki jo ima mož do prešuštne žene (prim. 3,1-3); ko Ezekiel govori o Božjem odnosu do Izraelskega ljudstva, se ne boji uporabiti ognjevitega in strastnega jezika (prim. 16,1-22). Ta svetopisemska besedila kažejo, da je eros del samega Božjega srca: Vsemogočni čaka na »da« svojih stvari, kakor

mlad ženin čaka na »da« svoje neveste. Žal se je človeštvo, zapeljano po hudičevih lažeh, vse od svojih začetkov v utvari neuresničljive samozadostnosti zaprlo Božji ljubezni (prim. 1 Mz 3,1-7). Ko se je Adam zaprl vase, se je oddaljil od tistega izvira življenja, ki je Bog sam, in je postal prvi izmed tistih, »ki jih je strah pred smrtjo vse življenje vklepal v sužnost« (Heb 2,15). Toda Bog ni priznal poraza. Nasprotno, človekov »ne« je bila odločilna spodbuda, ki ga je napeljala, da je svojo ljubezen pokazal v vsej njeni odrešilni moči.

Križ razodeva polnost Božje ljubezni

V skrivnosti križa se docela razodeva nezadržna moč usmiljenja nebeškega Očeta. Da bi ponovno pridobil ljubezen svoje stvari, je bil pripravljen plačati najvišjo ceno: kri svojega edinorojenega Sina. Smrt, ki je bila za prvega Adama znamenje skrajne samote in nemoči, se je spremenila v najvišje dejanje ljubezni in svobode novega Adama. Z Maksimom Spoznavalcem zato lahko rečemo, da je Kristus »umrl, če smemo tako reči, božansko, ker je umrl svobodno« (Ambigua, 91, 1956). Na križu se kaže Božji eros do nas. Kot pravi Psevdo-Dionizij, je eros namreč tista sila, »ki ljubečemu ne dovoli, da bi ostal sam v sebi, ampak ga sili, da se združi z ljubljnim« (De divinis nominibus, IV, 13). Kateri eros je bolj »nor« (N. Cabasilas, Vita in Cristo, 648) od tistega, ki je Božjega Sina pripeljal do tega, da se je tako zelo združil z nami, da je posledice naših hudodelstev trpel kot lastne?

»Vanj, ki so ga prebodli«

Dragi bratje in sestre, glejmo na prebodega Kristusa na križu! On je najbolj pretresljivo razodetje Božje ljubezni, v kateri si eros in agape ne nasprotujeta, ampak se medsebojno osvetljuje. Na križu je Bog tisti, ki berači za ljubezen svoje stvari: Žeja ga po ljubezni vsakega izmed nas. Apostol Tomaž je priznal Jezusa kot »Gospoda in Boga«, ki je svojo roko položil v rano na

Foto P. Skoberne

njegovi prsni strani. Ne preseneča nas, da je toliko svetnikov v Jezusovem Srcu našlo najbolj ganljiv izraz te skrivnosti ljubezni. Lahko bi celo rekli, da je razodetje Božjega erosa do človeka v resnici najvišji izraz njegove agape. Dejansko samo ljubezen, v kateri se združujeta zastonsko darovanje samega sebe in strastna želja po vzajemnosti, vliva tisti zanos, ki tudi najtežje žrtve naredi lahke. Jezus je dejal: »Ko bom povzdignjen z zemlje, bom vse pritegnil k sebi« (Jn 12,32). Odgovor, ki ga Gospod goreče pričakuje od nas, je predvsem v tem, da sprejmemo njegovo ljubezen in se mu pustimo pritegniti. Vendar ni dovolj, da njegovo ljubezen sprejmemo. Na tolikšno ljubezen je potrebno odgovoriti in se

potem obvezati, da jo posredujemo drugim: Kristus me »priteguje k sebi«, da bi se združil z menoj in bi se jaz naučil ljubiti brate z njegovo ljubeznijo.

Kri in voda

»Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli«. Z zaupanjem glejmo na Jezusovo prebodeno stran, iz katere sta privreli »kri in voda« (Jn 19,34)! Cerkevni očetje so imeli ti prvini za simbola zakramentov krsta in evharistije. Po delovanju Svetega Duha se nam s krstno vodo odpre intimnost trinitarične ljubezni. Postna pot, na kateri se spominjamo svojega krsta, nas spodbuja, naj izstopimo iz samih sebe in se v zaupni prepustitvi odpremo Očetovemu usmiljenemu objemu (prim. sv. Janez Krizostom, Kateheze, 3,14 sl.). Kri, ki je simbol ljubezni Dobrega pastirja, teče v nas zlasti v evharistični skrivnosti: »Evharistija nas vodi v Jezusovo dejanje darovanja ... zajame nas dinamika njegovega darovanja« (Bog je ljubezen, 13). Post torej živimo kot »evharističen« čas, v katerem se, ko sprejemamo Jezusovo ljubezen, učimo to ljubezen razširjati okoli sebe z vsako kretnjo in besedo. Ko bomo zrl v »njega, ki so ga prebodli«, nas bo to spodbudilo, da bomo srce odprli drugim in spoznali rane, zadane človekovemu dostojanstvu; posebno nas bo spodbudilo, da se bomo borili proti vsaki obliki preziranja življenja in izkoriščanja osebe ter lajšali tragedije osamljenosti in zapuščenosti tolikih ljudi. Post naj bo za vsakega kristjana novo doživetje Božje ljubezni, ki nam je dana v Kristusu. To ljubezen moramo vsak dan znova »dajati« bližnjim, zlasti tistim, ki najbolj trpijo in so v pomanjkanju. Le tako bomo lahko v polnosti deležni velikonočnega veselja. Marija, Mati lepe Ljubezni, naj nas vodi na tej postni poti pristnega spreobrnjenja h Kristusovi ljubezni. Vsem vam, dragi bratje in sestre, želim rodoviten postni čas in vam z ljubeznijo pošiljam poseben apostolski blagoslov. ■

Vatikan, 21. novembra 2006

BENEDICTUS PP. XVI

Prevedel p. Stane Zore

Konferenca frančiškove družine

Živeti po evangeliju

Pismo Konference frančiškove družine V pripravi na 800-letnico potrditve Vodila

Frančiškova družina – prvi, drugi in tretji red v njihovi različnosti in različnih oblikah, svetne ustanove in druga gibanja, ki se sklicujejo na Frančiška – se pripravlja na obhajanje posebnega zgodovinskega dogodka v letu 2009. Ne gre za vprašanje praznovanja nekega lika, Frančiška, Klare ali kogar koli drugega, pač pa gre za to, da v svoj spomin priključimo začetek frančiškove karizme. Leta 2009 bo namreč minilo 800 let, kar se je ducat mož predstavilo papežu Inocencu III., da bi ga prosili za priznanje in potrditev njihovega načrta evangelijskega življenja. Slabih dvajset let pozneje (1226) je navdihovalec in voditelj te skupine, Frančišek Asiški, v svoji Oporoki to, kar se je tedaj zgodilo, opisal takole: »Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija. In jaz sem dal na kratko in preprosto zapisati in gospod papež mi je potrdil.« Može, zbrani okrog Frančiška, so se spraševali, kaj naj storijo, ne da bi bil kdo sposoben, da bi jim to pokazal. In glej, Bog sam jih po svoji Besedi pokliče, naj živijo sveti Kristusov evangelij. Prepričani, da je to njihov poklic, so hoteli svojo odločitev podvreči razsodbi in potrditvi Cerkve, ki jo je predstavljal rimski papež. Potrditev so dobili, čeprav je bila previdna in najprej ustna. Besedila, ki so ga predstavili papežu – *protovodilo*: bolj načrt in opis življenja kot pa nek pravilnik – so se skozi leta ponovno lotevali, ga bolje določili in obogatili najprej v obliki *Nepotrjenega vodila* v njegovih različnih inačicah, potem pa je bilo dokončno potrjeno s papeškim spisom

(Potrjeno vodilo 1223). Frančišek pa ga omeinja v svoji Oporoki (1226). Čeprav besedilo v prvi vrsti zadeva skupino bratov, je, kot bomo videli v nadaljevanju, ostalo odprto za vse stanove krščanskega življenja.

Srce poklicanosti: življenje po evangeliju

Kadar gre za to, da predstavimo Vodilo v celoti, da na kratko prikažemo njegovo osrednjo vsebino, da mu damo naslov, se vedno pojavi beseda evangelij: »Živeti po vzoru svetega evangelija« (FOP 14); »To je življenje po evangeliju Jezusa Kristusa« (FNPVod Uvod 2); »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa« (FPVod 1,1). Nekaj let pozneje (1253) je Klara, ko je Frančiškovo Vodilo prilagajala za življenje ubogih sester, uporabila iste izraze (KIVod 1,1). V Pismu vsem kristjanom, ki predstavlja načrt življenja, Frančišek zahteva spolnjevanje »zapovedi in svetov«, ki jih je določil Kristus v svojem evangeliju. Razumljivo je, da izraz »evangelij« označuje srce frančiškove poklicanosti; je ključ, ki odpre dostop do brezkončnega prostora Božjega in Jezusovega »ve-selega oznanila«. Kakšno vsebino pa tej besedi daje Frančišek in kako jo moremo in moramo mi danes razumeti in uresničevati?

Ko ob upoštevanju celote Frančiškovih besedil beremo Vodila, ugotovimo, da evangelij ne pomeni le, da vzamemo resno zahteve bratskega življenja, živetega v radikalnem

uboštvu – odpoved skupni in osebni lastnini, denarju, zatekanje k miloščini – ampak je predvsem pogled na oblast, kakršnega predlaga Frančišek – učitelji, ki postanejo učenci, umivanje nog – s svojim povabilom, naj postanemo »manjši«, majhni, podrejeni vsem stvarem, bratje vseh ljudi. V tem je za Frančiška srce evangelijskega sporočila.

Bolj kot uboštvo je torej ponižnost »sveti evangelij Jezusa Kristusa« (FPVod 12,4; KIVod 12,4). Bratje v svojem obnašanju vzamejo za vzor ponižnost Boga, Očetove Besede, svete in slavne, ki je privzela meso naše človeškosti in krhkosti in je izbrala uboštvo (2 FPKr 4-5). Zato spoznavamo, da nam Frančiškov pogled odkriva Božji in človekov obraz natanko takšen, kakršnega nam ponuja evangelij.

Na generalnem kapitlju frančiškanov v Assisiju je bilo ves čas izpostavljeno Sveto pismo.

To »dobro in veselo oznanilo« nam dejansko najprej prinaša razodetje skrivnosti Boga-Trojice, ki nam je zaradi svoje svete ljubezni odprl dostop do svojega občestvenega življenja in postal prvi cilj vseh naših iskanj in korakov. Nato pa nam skupaj s tem daje *spoznanje nas samih*, ki smo več vredni od vsega ustvarjenega (prim. 3 KIPNP 21) in smo v svoji notranjosti in svojem telesu podoba in podobnost Boga in njegovega Kristusa, podoba velike vzvišenosti in hkrati protislovno omejeni, ubogi, majhni in grešni, zaradi tega pa poklicani k »pokori« – k

spreobrnjenju k evangeliju, ki ni nikdar končano, ampak ga je treba vedno na novo začeti. Ljubezen do bližnjega, kdorkoli to že je, »prijatelj ali sovražnik, tat ali razbojnik, kristjan ali nekristjan«, je z ljubeznijo do Boga in njej enaka druga poteza evangelijske radikalnosti. To dopušča oblikovanje pravega »bratstva«. Ta naziv je Frančišek dal prvi skupini bratov. Bratstvo, ki je najprej uresničeno med brati, mora ostati odprto in se raztezati na vse ljudi in hkrati na vsa bitja in prvine sveta.

Na kratko so to osnovne prvine, zajete iz evangelija, ki jih je Frančišek predložil kot življenjsko pot. Ko jih je Cerkev priznala kot prave in pred osmimi stoletji potrdila Vodilo, je porodila frančiškovo gibanje. Te vrednote smo z našim bogastvom in slabostmi poklicani živeti na začetku tretjega tisočletja. Spričo tehnološkega in informacijskega sveta, spričo njegovih kriz, potuhnjenih vojn, terorizma, revščine in globalizacije je krščanska vera izpostavljena vsem vprašanjem in izzivom o Bogu, o njegovem vstopanju v zgodovino v Jezusovi osebi, o različnosti verstev in njihovih odnosih, o naravi človeka in o smislu, ki naj ga da življenju in smrti. Krizni položaj je istočasno velik izziv, da bi Cerkev živela novo evangelizacijo in bi frančiškova družina živela svojo identiteto v zavesti, da sta njeno mesto in vpliv postala šibka in zavračana. Frančiškova družina je zlasti v evropskem svetu oslabela zaradi svojega številčnega upadanja, zaradi negotovosti o svoji identiteti in zaradi skušnjave, da bi se umikala in prepustila malodušju. Vendarle pa sama frančiškova identiteta ostaja izziv za svet. Samo naše sklicevanje na evangelij, katerega povzetek je naše Vodilo, nam lahko pomaga, da bomo z zaupanjem, domišljijo in pogumom odgovorili na številne in mnogo-vrstne izzive.

Evangelij za vse

Obhajanje 800-letnice potrditve prvo-tnega Vodila – »protovodila« – seveda najprej zadeva brate prvega reda, ki se s svojo zaobljubo zavežejo, da ga bodo postavili za

temelj svojega osebnega in skupnega življenja. Vendar se jedro tega besedila – njegovo sklicevanje na evangelij je dejansko njegovo trajno bogastvo – obrača na vse kristjane in na poseben način na Franciškovske sinove. Poziv, da bi radikalno živeli Jezusovo sporočilo, njegove obljube in njegove zahteve, ki so ga Francišek in njegovi tovariši slišali in mu sledili, ostaja aktualen za vse čase in za vse življenjske stanove.

Samo nekaj let kasneje, leta 1212, se je namreč dotaknil Klare Asiške in pozneje (1252) je za začetek reda ubogih sester skoraj v celoti povzela Franciškovsko Vodilo. Po drugi strani je posameznike in skupine, moške in ženske, ki so živeli v svojem stanu – družina, poklic – zelo kmalu pritegnila franciškovska evangelijska ponudba, kakor nam spričujejo nekateri spisi, ki jim jih je Francišek namenil: dve *Pismi vsem kristjanom*, kot tudi vsebina 23. poglavja *Nepotrjenega vodila*, ki so osnova in duhovna opora, iz katerih je sčasoma izšel *Franciškov tretji red*. Danes franciškovsko družino še vedno sestavljajo naslednje tri veje: manjši bratje, razdeljeni v tri redove; uboge sestre – klarise; in najbolj številna skupina, imenovana »tretji red«, v svojem redovniškem delu, ki ga sestavljajo sestre in bratje regularnega tretjega reda, ter v svojem svetnem delu, Franciškovem svetnem redu. Tem moramo dodati člane franciškovskih svetnih institutov, ki so se rodili v preteklem stoletju. Vsi se izrecno sklicujejo na Franciškov evangeljski navdih in njegova duhovna besedila sprejemajo kot osnovo za svojo zakonodajo. Znamenje izžarevanja franciškovske evangelijske pobude je obstoj skupnosti moških in žensk, ki se sklicujejo na franciškovski navdih, in to zunaj občestva s katoliško Cerkvijo, znotraj anglikanske in protestantske Cerkve. Onkraj te družine z določenimi pravnimi okviri se veliko moških in žensk zanima za franciškovsko karizmo, jo proučujejo in se ob njej navdihujejo: vsi so Franciškovski prijatelji.

Piš, ki so ga dvignili Francišek in njegovi bratje, še naprej spodbuja Cerkev in se dotika

vseh kristjanov in »vseh ljudi dobre volje«. Ta obletnica tako zadeva vse.

Trije koraki za pripravo obletnice

Vsi in nemudoma naj se začnejo **zahvaljevati** za dar, ki ga je Bog dal nam in svoji Cerkvi. Kristjane naj po priprošnji Franciška in njegovih tovarišev vabijo, naj sprejmejo celoto evangelija Jezusa Kristusa za novo življenje. Ta klic – milost začetkov – ni nehal odmevati, niso ga nehal razumovati in ga izražati v življenju. Po osemsto letih dosega brezštevilo množico moških in žensk vseh položajev in stanov. Toliko moških in žensk, slovitih in neznanih, je rodilo sadove svetosti, modrosti, znanosti, bližine z ubogimi, služnja Cerkvi in človeštvu ter pričevanja s krvjo. Franciškovski duhovni tok, ki se je skozi stoletja večal in bogatil z različnimi prispevki, ni nikoli nehal namakati nas in Cerkve same kot reka življenja. Danes, v tem obratu tretjega tisočletja, po zaslugi boljšega poznavanja Franciškovih spisov ter bolj točnega, jasnega in širšega uvida v to, kar je središče njegovega izvirnega načrta, nam je njegovo sporočilo predloženo kot spodbuda in opogumljenje, kot kruh za našo pot.

S to veselo zahvalo je vendarle treba združiti ponižno **priznanje oddaljenosti** med evangelijskim predlogom in načinom, na kako smo ga živeli skozi svojo dolgo in viharo zgodovino. Kljub neprestanim poskusom novih začetkov in »reform« naše gibanje še vedno ni na višini evangelijskih zahtev. Čeprav ne moremo ne obtoževati in ne obsojati svojih očetov, moramo pred Cerkvijo in pred svetom priznati, in to za preteklost in za sedanost, da naša zgodovina in naša dediščina nosita s seboj sence.

To dvojno gibanje – zahvala, da smo bili povabljeni k življenju po evangeliju, in očiščenje spomina kot priznanje senc, ki so prisotne v naši družini – nas mora pripeljati do tega, da se bomo **soočili z izzivom ponovne utemeljitve**. Izkušnja osmih stoletij nas uči, da moramo tako kot Francišek vedno na novo začeti svojo pot evangelijske spokornosti

Generalni ministri Franciškovih svetnih redov

Fr. Mauro Jöhri, OFM Cap

Fr. José Rodríguez Carballo, OFM

Fr. Joachim Giermek, OFM Conv

Fr. Ilija Živković, TOR

Encarnación Del Pozo, OFS

in spreobrnjenja, da moramo s konkretnimi dejanji vsakdanjega osebnega in skupnostnega življenja utelesiti nekaj od evangelijske novosti in mladosti. Od prvega stoletja naše zgodovine se nismo nehali »ponovno rojevati« (prim. Jn 3,3), o čemer še danes pričajo naše različne veje in stotine naših ustanov. Zato moramo doseči korenine, »temelje«, se pravi, z začudenjem odkriti »Božjo moč«, evangelij (*Rim* 1,16), veselo oznanilo Božje ljubezni do nas in občestva z njim, ki se nam daje. Samo na takšnem temelju lahko zgradimo trdno stavbo, pravo skupnost v poslanstvu v Cerkvi in v svetu. Ta trenutek milosti – *kairos* – ki ga živimo v sedanosti, nas postavlja na preizkušnjo, ko nam razodeva naše slabosti, vendar nas vabi, naj računamo na Božjo moč.

Sklep

To naše pismo hoče biti samo prvo naznanilo. Pišemo ga tri leta prej, da bi potrdili, da dogodek, na katerega obhajanje se pripravljamo, zadeva vse: nihče ga ne more živeti samo zase! Obenem je tudi povabilo, da bi se takoj začeli zahvaljevati za dar, ki ga je Bog dal Cerkvi in svetu, ko je načrt Franciška in njegovih bratov, da bodo živeli »po evangeliju Jezusa Kristusa«, leta 1209 potrdil papež Inocenc III. V oddaljenosti osmih stoletij imamo mi milost, da smo dediči tega načrta, hkrati pa težko obveznost, da bomo njegovi nadaljevalci.

Bratje in sestre, »darujmo najvišjemu in vzvišene-mu Gospodu vse dobrine; in priznavajmo, da so vse njegove ter se za vse zahvaljujmo njemu, od katerega prihaja vse dobro« (FNPVod 17,17). ■

Rim, 29. novembra 2006

Praznik vseh svetnikov serafinskega reda

Fr. Mauro Jöhri, OFM Cap
generalni minister, predsednik CFF

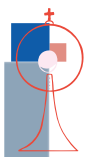
Fr. José Rodríguez Carballo, OFM
generalni minister

Fr. Joachim Giermek, OFM Conv
generalni minister

Fr. Ilija Živković, TOR
generalni minister

Encarnación Del Pozo, OFS
generalna ministrica

Sr. Anísia Schneider, OSF
predsednica CFI-TOR

Moška nedelja v Gvajani

V Sloveniji imate letos leto Sv. pisma. V Družini so bili že različni zapisi o začetku tega pomembnega leta, ki naj prebudi v vseh, ki iščejo odgovore na smisel življenja, zanimanje za Božjo besedo. V Gvajani smo začeli lansko leto Leto Sv. pisma z željo, da se zanimanje za to knjigo knjig nadaljuje. Letošnje leto pa je gospod škof Emmanuel določil, da se kot krajevna cerkev usmerimo v Sv. Rešnje Telo, torej je leto poglobljanja in češčenja Najsvetejšega.

Znan je rek, da Evharistija poraja Cerkev in Cerkev poraja Evharistijo (čigav je rek ne vem, gotovo pa sega v patristično dobo), s tem je vse povedano, kako je ta zakrament v središču naše religioznosti. Škof pravi, da v naših cerkvah biva nekdo, ta nekdo je Kristus v Najsvetejšem. Njegova prisotnost je skrivnostna, edinstvena in nam govori o ljubezni, ki nam postreže s kruhom večnega življenja.

V tem letu naj bi verniki ponovno odkrili in doumeli, da je po Jezusovih besedah, ki jih spregovori duhovnik nad kruhom in vinom, navzoč On sam, darovan za odpuščanje grehov.

Adoracija Najsvetejšega je delo Božje milosti v našem srcu. Adoracija je molk, ki nam omogoča izreči našo ljubezen in prisluhniti njegovemu navdihu. Tabernakelj je dejansko majhno svetišče, kjer biva Kristus, skromno in ponižno, a v vsej resničnosti. Lučka pred tabernakljem hoče izraziti prav to.

Sv. Edith Stein je prav Jezusova navzočnost v tabernaklju vodila k spreobrnitvi. Nekega dne je ta Judinja videla ženico, z nakupovalno košarico, kako je vstopila v katedralo v Frankfurtu in se ustavila pred Najsvetejšim v kratki molitvi. »To je bilo zame popolnoma novo, da nekdo vstopi v popolnoma prazno cerkev, a z namenom, da se pogovori z Nekom. Nikoli nisem pozabila tega prizora,« pravi Edith.

V župniji imamo vsak prvi petek po sv. maši češčenje Najsvetejšega. Obstaja pa tudi skupina posameznikov, že od lanskega leta in na popolnoma lastno pobudo, ki se zberejo vsako sredo ob petih zvečer pred Najsvetejšim. Jaz, če le morem, se jim pridružim. Program sami pripravijo, veliko je petja, branje Božje besede, molk ... Če je pesem samo s nekaj kiticami, jo zapojejo dvakrat, trikrat, da se splača! Tudi za kadilo so iznašli rešitev. Prinesejo lonc gorečega oglja in potem »turifer« potrosi od časa do časa kadilo, tako da je ves prostor v sivem oblaku – prisotnost Boga. Že več kot eno leto želim preurediti kapelico Najsvetejšega.

Naš tabernakelj je res bolj podoben ječi kot pa izraz prisotnosti živega Boga. Skušal sem poiskati ceneno pot, se pravi, kupiti samo vrata tabernaklja, ostalo pa narediti na licu mesta, a nisem uspel. Imam katalog tabernakljev, odločil sem se za srednjo ceno. Pošljem ti sliko in ceno. Poleg tega bo potrebno preurediti sam prostor in leseni del oltarja pod tabernakljem. Ves račun bi bil tam okoli 6.000 evrov. Eno tretjino bi verjetno zbrala skupnost, drugo pa darovalci. Tudi na vas, dragi misijonski prijatelji, bralke in bralci Brata Frančiška, se obračam in priporočam za uresničitev tega načrta.

Dve maši na mesec sta nekaj posebnege. Eno pripravijo in vodijo mladi, eno pa moški. To drugo nedeljo imenujejo moška nedelja. In se res pozna prisotnost moških. Moških nedelj se spomnim tudi iz otroških let v Novi Cerkvi, za to nedeljo si je oče še s posebno skrbjo porihtal brke. V Sinnamaryju starejši vedo povedati, da so bile te moške nedelje res moške in da žensk skoraj ni bilo pri maši. Vprašal sem zakaj in odgovor je bil naslednji. Prisotnost žensk pri tej maši je bila večkrat vzrok hudih zakonskih prepиров. Žene so namreč opazovale, če njen mož gre k obhajilu ali ne. Če ni šel k obhajilu in če je žena bila ljubosumna in mož »luftar«, je bil to en dokaz več za ženo, da jo mož vara. Da bi se dedci rešili teh prepиров, so kratko malo prepovedali, da žene prisostvujejo njihovim mašam. No, danes ni več teh prepиров, pa tudi moških je manj v cerkvi. Tem pa, ki so se nekoč prepirali zaradi tega, so leta pripomogla, da žene niso več ljubosumne, moški pa nimajo več moči, da bi skakali čez plot. Josiane, ki skrbi za župnijsko blagajno, mi je pred kratkim rekla o svojem možu (ta ima 27 otrok v Sinnamaryju, 13 z ženo, ostale pa z drugimi). »Prejšnja leta sva se prepirala, nisva govorila ... sedaj pa lepo jeva skupaj!« »Eros se je spremenil v Agape.« ■

Prisrčen pozdrav vsem bralcem Brata Frančiška.

p. Hugo Delčnjak

Naj čutim blagoslov

Kar me je presenetilo pri Mehičanih, je njihova navada, da se po vsaki maši približajo duhovniku, da jih ta poškropi z blagoslovljeno vodo. Več kapljic ko pade nanje, bolj so veseli. In če ni zadosti močno rečejo: »Name ni padla blagoslovljena voda ...« Pomeni, da jih moraš »pomociti« malo bolj, drugače mislijo, da niso blagoslovljeni.

Ko ob koncu maše prejmejo blagoslov, niso dovolj samo besede. Morajo tudi čutiti, da so blagoslovljeni.

Zanimiva je ljudska pobožnost 12. decembra, ko je praznik Guadalupske Marije.

Vsaka družina prinese svojo podobo Božje Matere, da jo po končani maši duhovnik ali redovnica blagoslovi. Malo težko si je predstavljati, da imamo ta dan in na podobne praznične dni blagoslovljeno vodo kar v vedrih. Po končanem blagosloavljanju sem bila tudi jaz popolnoma »blagoslovljena« (beri: mokra).

12. december: Blagoslovitev podob Guadalupske Marije – najrazličnejših oblik in velikosti. Vedno okrašene z rožami, pa četudi so plastične. Izraz njihovega globokega zaupanja do nebeške Matere ...

Posebno navado, ki je nam popolnoma tuja, imajo tudi na svečnico. Vsaka družina prinese blagosloviti svojega Jezuščka, ki ga na ta dan posebno lepo oblečejo. Spominjamo se darovanja Jezusa v templju in tako ga tudi

Blagoslovitev »Jezuščkov« na Svečnico

Na svečnico se cerkve napolnijo do zadnjega kotička ... Nekateri čakajo kar na cesti, v pričakovanju, da jim po maši blagoslovimo njihovega Jezuščka.

Da ne boste mislili, da imamo v Mehiki samo tropsko vročino. Sredi januarja sem bila na srečanju odgovornih za mladinsko pastoralno na severu Mehike in se je temperatura spustila šest stopinj pod ničlo. Videli smo celo sneg! Veliko ga res ni bilo, ampak ravno toliko, da ne pozabim, kako izgleda!

oni prinesejo v cerkev. Ta dan pravijo, da ga »posedejo«. Kupijo mu poseben stolček, na katerem sedi celo mašo in potem celo leto na posebnem prostoru v njihovi hiši. Še bolj zanimivo pa je, da ga oblečejo kot papeža, škofa, evharističnega Jezusa in celo kot zdravnika ... (tu jim ne zmanjka ustvarjalnosti)! Dejansko nima nikakršne povezave s prvotnim pomenom svečnice. S tem, ko ga oblečejo v zdravnika, pričakujejo, da jih bo celo leto obvaroval bolezni ali pa da jih bo ozdravil. Tu večina ljudi nima socialnega zavarovanja. Obiski pri zdravniku in zdravlila so precej dragi, tako da se je potrebno zateči po nebeško pomoč. Prinesti podobo Jezusa v cerkev in ga potem imeti v hiši je kot zagotovilo za srečo, za to, da jim v družini ne bo manjkalo najnujnejše.

Pravijo, da je Mehika zelo katoliška dežela, vendar pa je potrebno poudariti, da je katoliška na svoj način. Je veliko običajev, ki nimajo veliko povezave z življenjem po evangeliju. Poskušamo jih ozaveščati, da Jezus od nas pričakuje čuteče in odprto srce za najbolj uboge in ni dovolj samo blagoslovljati podobe in s tem misliti, da imamo Boga na naši strani ter da se nam sedaj ni potrebno truditi iskati njegove volje.

Velikokrat bi si radi tudi v veri naredili bližnjice! Vendar v ljubezni ni bližnjic niti pretvarjanja. Včasih celo boli.

Toliko z našega mehiškega konca. Vam želim blagoslovljen postni čas in veliko milosti v velikonočnem času. ■

s. Barbara Čuk, fmm

Za misijone so darovali

Transakcijski račun za misijone je: 24400-9004310591 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor.

Za misijone so darovali: 35 € A. Ipavec, Dunaj; 65 € za evharistični oltar romarji na Brezjah; 15 € NN.

Bog povrni vsem dobrotnikom!

Misijonske drobtinice

Nedelja, 28. 01. 2007. Po zelo lepi prvi sv. maši v središču župnije sem šel potem v zelo oddaljeno vas maševat: najprej z motorjem, potem pa še peš. Verniki so bili že zbrani in so molili rožni venec. Tega sem bil zelo vesel. Vidim, da trud prinaša določene sadove.

Bilo je zelo vroče, a smo vseeno vztrajali pri sv. maši, kjer smo imeli tudi blagoslov pridelkov. Zelo lepo jim je bilo na konkreten način govoriti o ljubezni. Pri tem me je ves čas glodalo vprašanje: ali dovolj ljubim te ljudi, pa Gospoda? Pri maši so zelo lepo plesali. Bili so zelo spontani in po obhajilu so zapeli kar tri pesmi in od teh eno, ki je zelo globoka: izraža vse njihovo občutje, ritem, melodijo. Izredno lepo!

Ko sem se vrnil, je bilo že precej pozno. Hvala Bogu je ostalo še nekaj špagetov, kos sira in nekaj omake, tako da sem se lahko najedel.

29. 01. 2007: Popoldne sem imel cel kup obiskov, med vsemi izstopa obisk novinke pri sestrah. Odkrival sem njeno pot, poklicanost od Gospoda in nasprotovanja, ki jih je v tej zvezi doživljala v lastni družini ...

Na katoliški srednji šoli sem tudi odložil preizkus znanja za četrtek. To mi vzame precej časa, ker hočem narediti v redu. Sem vedno vesel, ko končam sestavljanje te naloge ... Pomočnik ravnateljice pa je tudi vesel, da mu vedno prinesem nalogo že odtipkano, tako da nima z njo skoraj nobenega dela, le fotokopira jo. Ostali mu prinesejo rokopise in imajo veliko dela z vnašanjem v računalnik.

Na kratko sem bil tudi v zaporu, da sem izročil zapornikom knjižico z Božjo besedo za ta mesec. To je bila priložnost, da smo se pozdravili in se malo pohecali. Vedno jih hecam, če nobeden ni odšel kam na potovanje in da so pridni, da ostajajo vedno doma, ker jih lahko vse najdem...

Pastoralno srečanje v župniji Wansokou in obisk gradnje novega samostana.

Dopoldne smo imeli pastoralno srečanje v

župniji Wansokou. Lepo srečanje: spoznal sem novozgrajeno župnijsko cerkev. Sprejeli so nas italijanski škofijski duhovniki. Vse je narejeno po italijansko. Tudi kosilo je bilo po italijansko. Vidite, v tem odkrivam bogastvo katoliške Cerkve in dela v misijonih. Samo nekaj kilometrov narediš, pa že lahko čutiš utrip italijanskega vzdušja in kulture na istih afriških tleh.

Nazaj grede smo se ustavili še na kraju, kjer kontemplativne sestre z juga Francije gradijo svoj novi samostan. Ogromen projekt. Ogromen teren, ki ga bodo uporabljale za delo. Vse je skrbno zamišljeno in sedaj že tudi zgrajeno. So že v zadnjem delu finih del. Sestre živijo iz duhovne tradicije sv. Benedikta in jih imajo v francoski

Cerkvi za zelo tradicionalne, kar je v Franciji skoraj omalovaževan vzdevek, tukaj pa je kvaliteta. Vesel sem bil štirih francoskih sester, ki vse gorijo za samostan in za željo, da bi tukajšnje ljudi in zemljo posvečevale s svojo kontemplacijo. V Beninu so šele dobro leto, so še polne ognja. Zelo površno poznajo običaje, trdovratnost ljudi, njihovo prebrisanost in vse ostalo. Ker vsega tega o ljudeh še ni v njihovi zavesti, so povsem svobodne, do vseh odprte. V nekaterih presoajah in odnosih so tudi zelo naivne. Upam, da jih to ne bo drago stalo. Njihov pristop je poln evangelijske ljubezni, zaupanja in upanja. Tako so pred kratkim vzele v začasni samostan za pomočnika bivšega zapornika v upanju, da se bo spreobrnil in z delom postal nov človek. Domačini nanj gledajo povsem drugače. Bomo videli, kaj bo čas prinesel. ■

Lep pozdrav iz misijonov, iz Benina

p. Pepi Lebreht

Načrt formacije za 800-letnico sv. Elizabete Ogrske (1207-2007)

Prvo leto Življenje sv. Elizabete

Prvi mesec

Elizabetina družina in njen prvi dom

Vsak svetnik je posameznik, ki prihaja iz posebne družine in iz posebne kulture. Raznolikost kultur, ki so podpirale življenja svetnikov, bogati naše razumevanje univerzalnosti evangelija.

Človeška zgodovina sv. Elizabete je bila del njene svetniške zgodovine. Izhajala je iz madžarskega naroda v vzhodni Evropi. Bila je hčerka kralja Andreja II. Ogrskega. Rodila se je leta 1207, ne več kot dvesto let potem, ko je ljudstvo njenega očeta prvo sprejelo krščanstvo. Eden od njenih prednikov je bil kralj Štefan I., prvi krščanski kralj Madžarske (975-1038), ki je bil pozneje proglašen za svetnika. Njegovega sina, sv. Emerika (1007-1031), so tudi imeli za svetega.

Elizabeta je bila tudi nemškega rodu: njena mati je bila Gertruda Andeško-Meranska. Sestra njene matere, Hedvika (1174-1243), ki se je poročila s Henrikom, šlezjskim vojvodom, je bila tudi svetnica. Jasno je, da je Elizabeta imela obilje svetih prednikov in izročilo bogate družine, ki ga je morala posnemati.

Ko je bila Elizabeta stara komaj štiri leta, se je morala ločiti od svoje družine, ko so jo njeni starši zaročili z Ludvikom IV., bodočim deželnim grofom Turinškim, ki je bil star samo enajst let. Farkasius in David, dva duhovnika ali miloščinarja, sta šla z njo v njeno novo domovino, da bi jo spominjala na njeno dediščino.

Slava Elizabete kot svetnice se je začela širiti, ko je zapustila svoj dom in odšla v Turingijo, kjer je zaslovela po svojem delu za uboge in potrebne in kjer je z možem, ki ji ga je izbral Bog, dosegla svetost. Vendar ni pozabila svoje domače družine. Kot mlada poročena žena je obiskala

Ogrsko. Po moževi smrti pa se je raje, kot bi se vrnila domov, odločila, da bo živela v svoji novi deželi, kjer je lahko uresničila življenjsko izbiro, ki jo je naredila v korist ubogih.

Duhovni razmislek:

Božje obljube so bile Izraelcem dane po človeški kulturi in po prednikih. Abraham je zapustil svojo domovino, da je izpolnil načrt, ki ga je imel z njim Bog. V zameno mu je Bog obljubil: »Blagoslovil te bom in naredil tvoje ime veliko, da boš v blagoslov« (1 Mz 12,1-2). Elizabeta je doživela isti klic, pa tudi njeno življenje je postalo blagoslov za prihodnje rodove.

Evangelij: »Zavzel se je za svojega služabnika Izraela in se spomnil usmiljenja, kakor je govoril našim očetom: Abrahamu in njegovemu potomstvu na veke.« (Lk 1,54-55)

Drugi mesec

Njena mladost na turinškem dvoru.

Elizabeta je skupaj s svojim bodočim možem Ludvikom, njegovimi brati in sestro rasla na Wartburškem gradu, ki je stal nad mestom Eisenach. V tistem času je bil v Wartburgu eden od najbolj bogatih in bleščečih evropskih dvorov, na njem pa je bilo posvetno življenje.

Elizabeta se je začela zelo hitro zavedati Boga in ljubezen jo je pritegnila k njemu. Očarala jo je grajska kapela in vedno, kadar bi se morala udeležiti kake igre, je skušala najti kak izgovor, da je šla in pokleknila pred oltar.

Čeprav je bila vzgojena v bogastvu in razkošju, se je zavedala tudi svojih dolžnosti v odnosu do bližnjega. Kadar je dobila kako stvar pri igri, je hotela to deliti z ubogimi otroki.

Elizabeto je rast ljubezni do Boga vodila k temu, da se je hotela žrtvovati zanj. Že po prvem krogu je hotela zapustiti igro ali ples ter »ostanek dati Bogu«. Kot žrtev je nehala nositi nekatere od svojih okrasov. Že v tem mladostnem obdobju je začela proces spreobrnjenja in pokore, ki je v srcu krščanstva in frančiškove poklicanosti.

Duhovni razmislek

Temelj našega prihodnjega življenja je položen v našem otroštvu in mladosti. Tudi svetost

se začne v otroštvu. Naučiti se sebe podarjati Bogu je proces, ki traja vse življenje. Povzel ga je sv. Pavel: »Ker je torej Bog tako usmiljen, vas rotim, bratje: darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje. In nikar se ne prilagajajte temu svetu, ampak se tako preobražajte z obnovo svojega uma, da boste lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno« (Rim 12,1-2). Elizabeta je v svojem življenju skušala tako sebe neprestano dajati Bogu.

Evangelij: »Pokazal vam bom, komu je podoban človek, ki pride k meni in posluša moje besede ter jih uresničuje; podoben je človeku, ki je zidal hišo, globoko kopal in postavil temelj na skalo. Ko je nastala povodenj, se je vodovje ulilo proti tej hiši, a je ni moglo omajati, ker je bila trdno sezidana.« (Lk 6,47-48)

Tretji mesec

Zakon

Elizabeta je razumela, da zakon ni samo sredstvo sreče in osebne uresničitve, ampak resna in duhovna poklicanost ter sredstvo, po katerem je bila poklicana k svetosti.

Naša ljubezen do tistih, ki so nam blizu, je temelj našega razumevanja ljubezni na splošno in Božje ljubezni do nas. To velja za zakonsko ljubezen, kakor nam pravi II. vatikanski koncil. Ta ljubezen »privre iz studenca Božje ljubezni«

in ima svoj izvor v Bogu; koncil dodaja, da je »prava zakonska ljubezen povzeta v Božjo ljubezen« (CS, 48).

V življenju svetnikov je bilo zakonu posvečeno malo pozornosti; Elizabeta je namreč ena od zelo redkih poročenih ljudi, ki so bili do pred kratkim razglašeni za svetnike. Bila je srečno poročena z Ludvikom IV. Turinškim, ki tudi splošno velja za svetnika.

Elizabeta je svojo zakonsko ljubezen živela kot enega od pomenov Božje ljubezni. Ena od njenih najtesnejših prijateljic, dvorna dama Isentruda, je o njej in njenem možu dejala, da sta »v zakonu živela na način, vreden molitve. Drug drugega sta ljubila s čudovito ljubeznijo. Vzajemno sta se blago opogumljala v hvaljenju in služenju Bogu.«

Bila sta sveta ne zato, ker ne bi imela težav, ampak ker sta premagovala svoje težave. Ena izmed njih je bila, da sta na dvoru živela v zelo nemoralnem ozračju med mnogimi skušnjavami, ki jih pisci tistega časa niso skušali skriti pred nami. Vendar sta bila odločna v izogibanju tem pastem. Ludvikovi možje so mu izrazili svoje presenečenje, ker ni bil nezvest svoji ženi. Odvrnil je: »Teh besed mi ne omenjajte več: imam ženo, s katero sem dolžan varovati zvestobo.« Tudi Elizabeta se je morala soočiti z nekaterimi dolgimi ločitvami od moža, ki je pogosto potoval po cesarjevi želji. Kadar je bil odsoten, se je odtegnila dvornim praznovanjem in zabavam ter čas preživljala v molitvi, da se je umaknila vsaki posvetni zabavi in vsaki skušnjavi.

Kakor vse druge poročene žene je morala tudi Elizabeta iskati ravnotežje med delom, otroki in pozornostjo do moža v pokorščini Bogu.

Elizabetino zavedanje o krivici, ki so jo povzročali bogati, in njena želja po bolj preprostem življenju sta včasih prišla v navzkrižje z njeno ljubeznijo do moža. Uslužbenci, ki jih je njen mož vzel v službo, so od ljudi izsiljevali krivične davke in zahtevali plačilo v naravi. Elizabeta vsa iz sebe ne bi jedla nobene jedi, ki bi lahko prišla iz tega vira. S tem ravnanjem je vladanje svojega moža obtožila krivičnosti. Ludvik je spoštoval vest svoje žene in je podprl to odločitev. Obljubil je, da bo hitro spremenil položaj.

Duhovni razmislek

Elizabeta je svojo ljubezen do družine zvesto živela znotraj svoje ljubezni do Boga. Ona in njen mož sta živela zvestobo v zakonu, se med seboj spoštovala, bila predana veri in svojemu vsakdanjemu delu. Elizabeta in Ludvik sta Boga postavila v središče svojega zakonskega življenja. Učila sta se, kako na isti način živeti to ljubezen. Izvrševala sta besede sv. Pavla:

»Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva je ljubezen, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane. Ljubezen nikoli ne mine.« (1 Kor 13,4-8)

Evangelij: (Jezus je dejal): »Ali niste brali, da ju je Stvarnik na začetku ustvaril kot moža in ženo in rekel: Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta oba eno telo.« (Mt 19,5-6). »Novo zapoved vam dam: ljubite se med seboj. Kakor sem vas jaz ljubil, se morate tudi vi ljubiti med seboj.«

Četrty mesec

Materinstvo

Elizabeta in njen mož sta imela tri otroke: Hermana, dediča turinškega kraljestva, ki je umrl pri osemnajstih letih, kmalu zatem ko je začel vladati. Njena druga hči Zofija je bila poročena s Henrikom, brabantkim vojvodom. Imela je otroke in je družini dala dediče. Najmlajša, Gertruda, se je rodila kmalu po očetovi smrti. Še pred njenim rojstvom sta se starša odločila, da bo kot oblata odrasla v samostanu, da bi se popolnoma posvetila Bogu. Pozneje je postala opatinja premostratenskega samostana v Altenbergu in jo častimo kot svetnico.

Elizabeta je bila prepričana in je verjela, da »so sinovi Gospodova dediščina, da je sad telesa nagrada« (prim. Ps 127,3). V tistem času je bila katoliška navada po štiridesetih dneh po rojstvu otroka iti v cerkev za obred očiščevanja in po blagoslov. Oboje je spominjalo na potovanje Marije, Jožefa in Jezusa v Jeruzalem po

Jezusovem rojstvu. Gotovo je tudi Elizabeta odšla v cerkev v Eisenachu, da bi izpolnila ta obred. V cerkev je odšla bosa in preprosto oblečena. Svojega otroka je nosila v naročju, da bi po Marijinem zgledu sad svojega telesa darovala Bogu. V cerkvi se je spomnila besed, ki jih je v templju spregovoril starček Simeon: »In tvojo lastno dušo bo presunil meč« (Lk 2,35) in z njimi napovedal bolečine, ki jih bo Marija pretrpela ob križanju svojega Sina. Vedela je, da so otroci vir veselja, vendar pa zahtevajo tudi žrtev.

Tudi Elizabeta je v zvezi s svojimi otroki doživela bolečino in tesnobo. Po izgonu iz gradu, ki ga je dobila v doto, so jo preplavile skrbi, ker ni vedela, kje bodo njeni otroci spali in kako jih bo nahranila. Ni videla druge pomoči, kot da se loči od njih, da bi tako imeli dovolj hrane. Svojo najmlajšo, Gertrudo, je dala v samostan. Njeni otroci so bili ena od žrtev, ki jih je Elizabeta naredila za Boga.

Elizabeta je želela, da bi njeni otroci v življenju dali Boga na prvo mesto. Nekoč je dejala, da bi želela, da bi njen prvorojenec Herman postal manjši brat (Franciškov brat), ne pa vladar. Celo njen materinski ponos ali prihodnost njenih otrok oziroma kaj bi lahko postali, sta ji bila manj pomembna kot njihove duše.

Duhovni razmislek

Iz Svetega pisma: Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vso močjo! Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Ponavljaj jih svojim sinovom in govori o njih, ko bivaš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko legaš in ko vstajaš. (5 Mz 6,5-7). ■

Pripravil p. Stane Zore

Tiskovni sklad Brata Franciška

Transakcijski račun za tiskovni sklad: 24400-9004310591 Raiffeisen Krekova banka d.d. Maribor, sklic na 00 710.

40 € Minka Kuclar, Ljubljana-Vič; 10 € Eiselt Tilka in še trije naročniki.

Bog povrni vsem dobrotnikom!

Franciškovi bratje na VII. svetovnem socialnem forumu

VII. svetovni socialni forum je bil v Nairobiju v Keniji od 20.–25. januarja 2007. Pred forumom pa je od 11.–20. januarja 2007 potekal 3. Franciškovski seminar solidarnosti v hiši duhovnosti Manjših sester sv. Franciška, prav tako v Nairobiju.

Svetovni socialni forum je mišljen kot demokratski prostor za pogovor, ustvarjanje mrež in načrtovanje akcij okoli gesla foruma: »Možen je drugačen svet«. Forum je bil izziv za model razvoja »od zgoraj navzdol«, od bogatih narodov k revnim, ki ga vsako leto podpira srečanje v Davosu v Švici. Forum pa je proces, ki spodbuja razvoj »od spodaj navzgor« in skuša vključiti bazične organizacije, ljudska socialna gibanja, nevladne organizacije, verske skupine in vse tiste, ki se želijo spoprijeti s socialnimi, ekonomskimi in političnimi problemi, ki pestijo današnji svet. Prvi svetovni socialni forum je bil v Braziliji leta 2001 (tam so organizirali 4 socialne forume), eden je bil v Indiji, letošnji pa v Keniji. Število udeležencev nekaterih forumov je preseglo 100.000. Forum leta 2006 je bil policentričen, to je, hkrati na štirih krajih, vsak na drugi celini. Ta sprememba strukture je omogočila večjo udeležbo.

Člani franciškove družine se udeležujejo svetovnih socialnih forumov vse od začetka. Zadnja leta se je spremenilo samo to, da je prevzela Misijska centrala nemških franciškanov pobudo in

pomoč. Na prvem forumu niso Franciškovi bratje sodelovali organizirano, ampak kot posamezniki pri raznih dogajanjih foruma. Polagoma pa je postalo sodelovanje bolj organizirano, dokler niso vključili še Franciškovega seminarja solidarnosti. Ta seminar omogoča članom franciškove družine, da spoznavaajo njeno delo v deželah, kjer poteka delo foruma, in skupno načrtujejo naš poseben prispevek in delo z ljudmi in dogodki foruma. Letos se je zbralo v Nairobiju 47 članov Franciškove družine iz 23 dežel na desetdnevni Seminarju solidarnosti pred začetkom Svetovnega socialnega foruma. Najpomembnejša so bila predavanja: o temeljih franciškovega gibanja, o franciškovski poklicnosti k dialogu in o resničnosti Afrike in Kenije; obiski številnih načrtov/izkušenj Franciškove družine v Nairobiju in okolici; bogato izkustvo molitve in duhovnosti pri obhajanju bogoslužja; živahno in veselo vzdušje skozi ves dan, ki smo ga preživeli skupaj s člani Franciškove družine v Keniji.

Po seminarju smo člani aktivno sodelovali na Svetovnem socialnem forumu. Zelo smo bili razpoznavni med Pohodom za mir ob otvoritvi foruma: razdelili smo 200 zastav miru in hodili 5 kilometrov iz Libera, največjega revnega predela Nairobija, do Uhuru Parka, kjer je bila slovesnost. Naša skupina je predstavila na forumu tri delavnice: Objeti današnje izobčene – naše brate in sestre, ki so v Afriki zboleli za aidsom; Medverski dialog; Izkustva urada pravičnosti, mir in celovitost stvarstva v obeh Amerikah, multietničnem kontinentu. Predzadnji dan foruma smo pripravili »Drevo upanja«, ki je bilo povabilo udeležencem foruma, da so na naše »drevo« privezali zeleni trak kot znamenje, da bodo po vrnitvi domov posadili dve drevesi. ■

fr. Joseph Rozansky

Frančiškov svetni red v župniji

Papeški svet za laike je prenovi župnije posvetil svoje zadnje plenarno zasedanje, ki je potekalo od 20. do 23. septembra 2006. Delo zasedanja se je navdihovalo tudi pri spodbudi svetega očeta Benedikta XVI., da je treba »župnijo narediti za *notranjo domovino* za ljudi – za veliko družino, v kateri istočasno doživljamo še večjo družino vesoljne Cerkve, ko se preko liturgije, kateheze in vseh izrazov župnijskega življenja učimo *hoditi skupaj* po poti resničnega življenja« (Homilija pri večernicah, München, 10. septembra 2006). Te misli povzemajo, kar je izraženo v št. 26 Apostolske spodbude o krščanskih laikih, kjer je rečeno, da je v župniji navzoča in dejavna *skrivnost* Cerkve same: »Župnija prvenstveno ni struktura, ozemlje, stavba. Župnija je prej 'Božja družina, je kot bratstvo, ki ga oživlja duh edinosti', je 'družinska, bratska, prijazna hiša', je 'skupnost verujočih'. Skratka, župnija je utemeljena na teološki resničnosti, ker je *evharistična skupnost*.«

Predavanja strokovnjakov, okrogle mize in razprave v dvorani so pokazale zelo zanimive analize, poglede in pobude za razmišljanje, kako s prenovljeno zavestjo in v slogu, ki odgovarja na »znamenja časov«, živeti cerkveno občestvo. Vsak od teh vidikov nas kot člane FSR neposredno zadeva in zahteva naš osebni in skupnostni razmislek.

Vsi so poudarjali, da za razmišljanje o župniji in iskanje poti za njeno prenovu danes ne zahtevajo nekakšni površinski *lepotilni posegi* ali strukturni in institucionalni popravki. Vrniti se moramo k prvotni resnici. Začeti moramo pri *kristjanovi identiteti*. Kristjan je tisti, ki je srečal Kristusa v krstu: iz tega se rodi nova stvar, iz tega izhajajo vse naše pravice in dolžnosti. Zaradi krsta ima vsak laik dolžnost (in obenem pravico), da tako individualno kot skupaj z drugimi dela za to, da bodo Božje sporočilo odrešenja spoznali in sprejeli vsi lju-

foto: Klemen Lajevac

dje po vsem svetu. Ta dolžnost postane še bolj nujna v tistih razmerah, ko lahko ljudje samo preko *posredovanja laika* poslušajo evangelij in spoznajo Jezusa Kristusa.

Takšne razmere so se čezmerno pomnožile tudi v družbah s staro krščansko tradicijo. V še ne tako daljni preteklosti je tradicionalna pripadnost Cerkvi tekla skoraj naravno od ene generacije na drugo ob podpori ustanov, ki so se zdele trdne in trajne: družina, šola, družbeni običaji, obredi, ljudske pobožnosti ... V nekaj desetletjih je bilo vse to skoraj izničeno in vedno več je ljudi, ki nikoli niso imeli možnosti, da bi se srečali s temeljnimi resnicami vere. Koliko je ljudi, ki niso krščeni, ker starši mislijo, da gre za odločitev, ki jo bodo morali narediti sami, ko bodo odrasli? Koliko je otrok, ki po prvem obhajilu ne pristopajo več k obhajilu, ker jim ne starši in ne kdo drug ni nikoli pokazal, koliko veselja in moči je v notranji povezanosti z Jezusom? Koliko je odraslih, ki so okuženi s prevladujočo kulturo, ki jo prepajajo sekularizem, relativizem in potrošništvo? Za vse ljudi vseh starosti do srečanja lahko pride samo okoljih vsakdanjega življenja: v soseski in prijateljstvu, pri delu in družbenih odnosih, pri športu in zabavi, pri osebni in skupni prizadevanju. V takšnih okoliščinah se pojavi nenadomestljiva vloga krščanskega laika, ki je sprejel apostolov klic: »Gorje mi, če bi evangelija ne oznanjal«, ko dan za dnem s pričevanjem svoje vere skuša dati čast Bogu (prim. FSRVod, 6).

Oznanilo je lahko samo prvi korak, saj se moramo vedno imeti za *orodje* Cerkve in k njej moramo tudi pripeljati vse, ki pokažejo pozornost in zanimanje za naše pričevanje. Pripeljati jih k Cerkvi pomeni pripeljati jih v župnijo, ki je

življenjska celica in naravni prostor sodelovanja laikov v vesoljni Cerkvi. In tu se za krščanskega laika pokaže še ena obveznost: sodelovati pri tem, da župnija ne bi bila več samo »servisna postaja« za delitev zakramentov in tudi ne »agencija« za izplačevanje družbenih pomoči. Spremeniti župnije v kraje verskega poslušanja, sprejemanja, oznanila Božje besede in srečanja z osebo Jezusa Kristusa ter iz nje narediti živa in življenjska občestva, ki bodo s katehezo lahko dosegla vse svoje člane, je neogibna pravica/dolžnost vsakega zavzetega laika, še bolj pa to velja za združenja, gibanja in skupine, ki delujejo v župniji.

Oblikam sodelovanja laikov pri župnijskem življenju je bilo v predavanjih in v razpravah namenjenega precej prostora. Pa tudi pod tem vidikom ne manjka problemov in ti so bili izpostavljeni z vso odkritostjo. Prvi je odpor mnogih župnikov, da bi priznali in ovrednotili vlogo laikov, ki jih prosijo za različne službe, ne uspe jim pa, da bi v odnosu do laikov prešli od tega, da jih imajo za pomočnike, do tega da bi jih imeli za sodelavce. Vsak od teh dveh pojmov ima svoj poseben poudarek: pomočnik pomeni nadomeščanje duhovnika s strani laikov pri nalogah, ki so lastne kleru; sodelavec pa predstavlja skupno in organsko odgovornost klera in laikov, ki je posledica *enakega dostojanstva*. Čeprav so udeleženci priznali, da je nadomeščanje včasih potrebno, so vendar izrazili zaskrbljenost zaradi težnje po klerikalizaciji laikov, medtem ko so z enako odločnostjo vztrajali pri zahtevi po sodelovanju, v katerem posamezne vloge ostanejo jasno opredeljene in različne.

Foto: M. Kunšič

Drug problem: sodelovanje združenj in gibanj v župniji. V preteklosti se je s strani hierarhije moglo čutiti določeno nezaupanje in zaskrbljenost zaradi navzočnosti in delovanja različnih združenj in gibanj v župniji. Sedaj je to ozračje nerazumevanja in skoraj neke napetosti preseženo in župnija je predstavljena kot »skupnost skupnosti«. Izhajamo torej iz pojmovanja, da župnija ni ustanova, ki bi jo sestavljali med seboj izolirani posamezniki, ampak jo sestavlja celota drugih manjših ustanov, začeni s družinami, ki se srečujejo med seboj. Župnija mora torej dati prostor vsem darovom Duha in ceniti bogastvo, ki ji ga dajejo razne skupnosti, ki so v njej navzoče. Zanje mora biti ne samo navadna »posoda«, ampak »znamenje in orodje občestva«. Seveda je bistvenega pomena, da je med različnimi skupinami dejansko občestvo, ne pa tekmovalnost, ali še slabše, nasprotovanje!

Preden zaključim se mi zdi primerno, da spomnim na predpise, ki jih glede teh tem vsebujejo naše Generalne konstitucije. V njih najdemo izrecno povabilo, naj bratstva kot taka in ne samo posamezni člani FSR sodelujejo pri animiranju župnijske skupnosti, liturgije in bratskih odnosov (čl. 102.1), pa tudi pri sodelovanju z drugimi cerkvenimi skupnostmi na operativnem področju (103.1). Te odredbe se mi zdijo posebno pomenljive in aktualne, če upoštevamo, da so člani FSR vedno težili za tem, da bi bili v župniji dejavni zlasti v individualistični obliki, kar je škodovalo čutu pripadnosti bratstvu, istočasno pa je osiromašilo prispevek, ki ga FSR lahko da župniji.

Kakor je bil začetek tega sestavka vzet iz besed svetega očeta, tako se mi zdi, da moram iz njegovih besed vzeti tudi sklep. Na avdienci za sodelujoče na zasedanju nam je dejal: »Župnija, ki se navdihuje pri apostolskem vzoru, kakršen se nam kaže v Apostolskih delih, prepozna samo sebe v srečanju s Kristusom, zlasti v evharistiji. Ko se hrani z evharističnim kruhom, raste v katoliškem občestvu, hodi v polni zvestobi Učiteljstvu in vedno pozorno sprejema in razločuje različne karizme, ki jih Gospod prebujajo v Božjem ljudstvu.« ■

Emanuela De Nunzio

2. seja Narodnega sveta Frančiškovega svetnega reda

27. januar 2007 – Ljubljana, Mirje (FMM)

Prisotni (po abecednem redu): s. Dorica Emeršič, br. Milan Fras, br. Tine Gašparič, s. Fani Pečar, br. Mirko Potočnik, br. Filip Rupnik, br. Anton Slabe, br. Stanko Šorli, s. Zlatka Šorli, s. Andreja Štunf, br. Metod Trajbarič. **Opravičili so se:** br. Franci Birk, br. Jaro Knežević, s. Metka Roganov.

Z molitvijo, pozdravi predsednika br. Mirka Potočnika in duhovno mislijo br. Filipa Rupnika so začeli 2. seja NS FSR. Po pregledu zapisnika narodnega kapitlja je bil zapisnik brez pripomb sprejet. Nato so pregledali sklepe kapitlja, določili roke in razdelili naloge.

1. NS FSR enkrat letno nakaže sorazmerno delež financ organizaciji Franciscans International. S. Zlatka prevzema odgovornost, da nas bo ob obračunu opozorila, da je potrebno izpolniti ta sklep, br. Stanko pa do prihodnje seje najde podatke o tej organizaciji in nam jo predstavi (Osnovne podatke lahko najdete tudi na spletni strani: <http://www.franciscansinternational.org/about-fi/>).

2. NS FSR poskrbi za postavitev in ažuriranje internetnih strani. Za uresničitev sklepa poskrbita br. Metod Trajbarič, tehnična izpeljava, in br. Mirko Potočnik, vsebinski del. Osnujeta ekipo, ki jima bo pomagala. Do prihodnje seje NS FSR br. Metod in br. Mirko pripravita okvir spletne strani. Spletna stran FSR naj bo izdelana do začetka prihodnjega pastoralnega leta.

3. NS FSR obvešča o duhovnih vajah. Vsebina je zapisana pod točko o poročilu seje kolegija duhovnih asistentov.

4. Spomladi 2008 pripravi NS FSR duhovni kapitelj. Za izvedbo sklepa so odgovorni s. Dorica Emeršič, s. Andreja Štunf in br. Jaro

Knežević. Kot je bilo rečeno na kapitlju, naj bo posvečen spoznavanju Vodila ter duhovni rasti in poglobitvi.

5. NS FSR organizira enkrat v triletnem obdobju romanje v Assisi za novince, duhovne asistente in odgovorne za vzgojo. Glede na to, da se začenja »sezona« kapiteljv po krajevnih bratstvih, se romanje organizira pozno jeseni leta 2008. Vsaj del organizacije za izpeljavo romanje prevzameta br. Milan Fras in br. Jaro Knežević.

6. NS FSR izpelje romanje po sledih sv. Elizabete za FSR na nacionalni ravni. Možnost za romanje predstavlja pomlad leta 2009. Br. Mirko Potočnik in tudi ostali pregledamo, kje bi lahko potekalo (možnost je Slovaška, kjer bi lahko obiskali tudi Nežo Praško).

7. NS FSR in kolegij duhovnih asistentov pripravita do leta 2009 molitvenik za FSR. Za pripravo molitvenika so odgovorni: s. Andreja Štunf, br. Mirko Potočnik in br. Filip Rupnik. Do konca pastoralnega leta 2006/7 se pripravi osnutek (zgolj) molitvenika, ki se da na vpogled narodnemu svetu (pred očmi je potrebno imeti, da naj gre za uporabno stvar, ki lahko pomaga posamezniku ali skupini, mlajšim in starejšim).

8. NS FSR pripravi program na podlagi izdanih dokumentov za formacijo odgovornih za vzgojo. Ekipa, ki pripravi program, je sestavljena iz s. Alenke in br. Milana Frasa, s. Andreje Štunf in s. Fani Pečar (sami si

najdejo še duhovnega asistenta – recimo br. Jurija Štravsca). Program se pripravi do konca letošnjega leta (2007), nato se da v »obtok«, da se ga preizkusi, prihodnjo jesen (2008), ko bodo novi odgovorni za vzgojo, pa gre v redno uporabo.

9. Vletu praznovanja 800-letnice rojstva sv. Elizabete NS FSR pripravi romanje asiškega križa ali relikvij sv. Elizabete od bratstva do bratstva – romanje se sklene na narodnem srečanju FSR v Slovenj Gradcu.

Sklep smo rahlo popravili, in sicer glede na sam potek dogajanja. Br. Mirko preveri, ali imajo v Slovenj Gradcu kakšno podobo sv. Elizabete ali njeno relikvijo, ki bi lahko romala med krajevnimi bratstvi (ob asiškem križu ali sama?).

Pokrajinsko bratstvo Koper pripravi osnutek za sam sprejem in molitev ob relikviji/sliki/križu ter začne z romanjem med njihovimi krajevnimi bratstvi.

Na belo nedeljo (15. aprila 2007) se relikvija/slika/križ preda Pokrajinskemu bratstvu Ljubljana (in njihovim krajevnim bratstvom).

Na narodnem srečanju FSR, 25. avgusta 2007 v Slovenj Gradcu, se relikvija/slika/križ preda Pokrajinskemu bratstvu Maribor, ki z romanjem zaključí 17. novembra 2007 (na praznik sv. Elizabete).

10. NS FSR ob koncu obračunskega leta določi znesek, ki ga bo namenil Aninemu skladu in dobrodelnim organizacijam. Podobno kot pri prvem sklepu je za njegovo izvršitev odgovorna s. Zlatka Šorli.

11. Prihodnje narodno srečanje FSR bo v Slovenj Gradcu. Narodno srečanje FSR bo v Slovenj Gradcu 25. avgusta 2007. V celoti ga pripravi Pokrajinsko bratstvo Maribor.

Predlogi sklepov 1. dopisne seje NS FSR:

12. Pregled in potrditev zapisnika narodnega kapitlja.

13. Člani NS FSR pošljejo po e-mailu pisne pripombe na zapisnik članom NS FSR.

14. Tajnica narodnega kapitlja po telefonski uskladitvi vnese popravke in vsem pošlje čistopis zapisnika.

15. Tajnica narodnega kapitlja pošlje zapisnik predsednici s. Antici v potrditev.

16. Potrjen zapisnik narodnega kapitlja tajnica NS FSR pošlje vsem kapitularem in vsem predsednikom KB, ki jih ni bilo na kapitlju.

17. Br. Mirko Potočnik in br. Franc Herle uredita vse potrebne spremembe na AJPEŠ-u v zvezi s prenosom pooblastil.

18. NS FSR imenuje s. Dorotejo Emeršič za stalno predstavnico NS FSR v Frančiškovski konferenci.

19. NS FSR imenuje s. Andrejo Štunf za stalno predstavnico NS FSR v komisiji za duhovnost pri Frančiškovski konferenci.

Napovedni koledar

Pokrajinsko bratstvo Maribor: **3. 3. 2007** Slovenska Bistrica – srečanje predsednikov, duhovnih asistentov in odgovornih za vzgojo krajevnih bratstev; **25. 6. 2007** Sveti Duh na Ostrem vrhu – tabor pokrajinskega bratstva Maribor

Pokrajinsko bratstvo Ljubljana: **31. 3. 2007** – srečanje predsednikov, duhovnih asistentov in odgovornih za vzgojo krajevnih bratstev; **9. 6. 2007** (morda Ljubljana Vič) – tabor pokrajinskega bratstva Ljubljana

Pokrajinsko bratstvo Koper: **2. ali 9. 3. 2007** Nova Gorica – srečanje predsednikov, duhovnih asistentov in odgovornih za vzgojo krajevnih bratstev; **23. 6. 2007** – tabor pokrajinskega bratstva Koper.

25. avgust 2007: Slovenj Gradec – narodni tabor FSR.

Brat Frančišek

V uredniškem odboru je s strani FSR br. Metod Trajbarič (s strani FRAME pa s. Urška Purg in br. Igor Pigac). Težnja je, da bi revija bila bolj obarvana s tretjim redom in ne zgolj s prvim.

Naslednja seja Narodnega sveta FSR bo **19. aprila 2007 ob 16.30 v Štepanji vasi.** ■
s. Fani Pečar

Krajevno bratstvo Sostro

Živimo v župniji sv. Lenarta v Sostrem v vzhodnem delu Ljubljane, na podeželju. Župnijo že preko 40 let vodijo bratje minoriti. Ko sem šel v mislih od brata do brata, od sestre do sestre, sem naredil po zemljevidu župnije cel krog. Nimamo nobene sestre ali brata iz Podlipoglavna in Šentpavla. Iz vseh ostalih vasi pa imamo brate in sestre, če ne že z obljubo, pa vsaj v noviciatu. Hvala Bogu. Obljubo ima 19 bratov in sester. V bratstvu poteka noviciat, imamo pa tudi nekaj prijateljev sv. Frančiška, ki so z nami na mesečnih srečanjih, taboru ali kako drugače.

Naše KB ima bandero, ki nosi letnico 1921. Ko sem bil zadnjič skupaj s p. Filipom Rupnikom v Kančevcih na narodnem kapitlju, je imel s seboj zvezek, kjer je pisalo, kje vse so bila KB pred vojno v Sloveniji. V naši okolici sem si zapomnil Devico Marijo v Polju in Prežganje ali Javor. Toliko o spominih, ki kličejo nekoga, ki bi si vzel čas in prelistal župnijske knjige ter odgovoril na vprašanja: kdo jih je vodil, kako so živeli itd., kar ima zagotovo svoj čar.

Živeti moramo sedanjí trenutek. Patri so kar nekaj časa vodili družino, kjer jih je nekaj imelo zaobljubo, ostali pa ne. Srečevali so se enkrat na mesec. V času bivanja p. Ernesta Benka v Sostrem je bil on odgovoren za svetni red. S p. Francom Murkom sta se podala po župniji in vabila na srečanja, na katerih so sodelovali povabljeni gostje, na primer p. Filip Rupnik, zakonca Šegula, zakonca Emeršič, s. Majda Ankele Samaluk in še drugi. Tako je počasi rastla duhovnost sv. Frančiška med nami. P. Ernest je pripravil veliko gradiva. Napisal nam je kateheze in nam jih po srečanju delil. Starejšo skupino je postavil pred odločitev. Tako so eni odnehali, drugi pa naredili obljube in prihajali naprej. V tistem času je bila predsednica s. Frančiška Novak – sedaj že pokojna, sveta duša. Prava vzornica radodarnosti, skromnosti in

življenja po evangeliju. Delovna. Bila je motor vaščanom v Češnjicah in Zagradišču. Ko smo mlajši neformalno prevzemali službe, se vzgajali in hodili na srečanja drugam, ni bila nikoli prizadeta niti se ni potegnila vase. Vsem tem nam je lahko velik vzgled. Kot pravi Vodilo, da naj se ne navezujemo na službe, ne posedujemo, ampak naj bomo upravljavci. Mislim, da je to obdobje, ko je v naši župniji na novo zaživel Frančiškov svetni red.

Na narodni ravni se sprašujemo o katehezah. Vse dobro bi morali ohraniti od bratov in sester pred nami, urediti, arhivirati in živeti ta trenutek.

Frančiškovi bratje in sestre v KB FSR Sostro smo vpeti v življenje župnije. Pomagamo, kjer se le da. V pevskem zboru, zakonskih skupinah, smo bralci, čistilci, v župnijskem pastoralnem svetu. Večkrat nas čas razjeda, površinskost, naglica, ko divjamo iz dneva v dan. Pozabljamo pa na Boga, na našo trajno vzgojo. Srečujemo se vsak prvi petek v mesecu po večerni sv. maši. Lepa so skupna srečanja z otroki in mladino. Letos smo se srečali že večkrat: za 'transitus' 3. oktobra, 27. oktobra ob molitvi za mir na sv. Urhu in v decembru, ko smo imeli skupno srečanje. Bilo je prav veselo. Eni so oblikovali večer, drugi pa so poskrbeli za brata osla.

Lepo je biti poklican v FSR. Živeti z mnogimi milostmi in preizkušnjami. Biti ljubljen in ljubezen deliti drugim. ■

br. Franci Birk

NAGRAĐNA ZLOGOVNA IZPOLNJEVANKA

Rešitev nagradne serpentine: LETO SVETEGA PISMA. Prejeli smo samo 26 pravih rešitev. **1. nagrada:** Zalka strah, Selo 26, 8233 Mirna; **2. nagrada:** Timotej Ciglarič, Pionirska 9, 1360 Vrhnika; **3. nagrada:** Ida Gregorec, Žabjak 5A, 2250 Ptuj.

Iz zlogov, podanih po abecednem redu, sestavite 7 besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vpišite v lik. Ob pravilni rešitvi boste na označenih poljih prebrali neko misel.

BA – GAL – GAR – HER – JA – KA – KA – KNJI – KO – MEN – NA – NEC – NI – NIK – NIK – NJE – PIS – POL – SLE – SVE – TLO – VA

1. nasprotje teme, **2.** pisni znak, grafično znamenje, **3.** prebivalec Poljan, **4.** vojak konjeniške enote, **5.** nauk o kemičnih učinkih električnega toka, **6.** vsak človek, vsakdo, **7.** trgovina s knjigami.

1. nagrada: knjiga G. K. Chesterton: SVET FRANČIŠEK ASIŠKI
2. nagrada: knjiga ZAPISKI NEZNANEGA PERUŽANA in LEGENDA TREH TOVARIŠEV

3. nagrada: 2 KOMPLETA RAZGLEDNIC »Sončna pesem«.

Rešitev pošljite na uredništvo »Brata Frančiška« do **10. aprila 2006.** ■

Sestavila ga. Francka Pavlič

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

Srečanje Marinkinih otrok

S. Marinka Napotnik, dejavna članica KB FSR Nazarje živi svojo Frančiškovo poklicanost na poseben način. O tem govori pričevanje ene njenih varovank.

Lepega septembrskega popoldneva smo se »Marinkini« otroci skupaj s Frančiškovi otroki zbrali pri sestrach klarisah v Nazarjah. Kdo je Marinka? Marinka je gospa, ki že dolga leta pazi otroke. V mnogih letih nas je pri njej našlo toplo varstvo že več kot sedemdeset otrok. Z možem Tonetom sta nam dajala toplino, ki smo jo potrebovali na začetku naše življenjske poti. Njuna vzgoja je temeljila na pristnem krščanskem nauku in otroci smo tam našli svoj drugi dom.

Ko smo se po dolgem času spet srečali, so naši spomini radostno odjadrali v otroška leta, ki so tudi zaradi Marinke in Toneta bila srečna. Pri sestrach klarisah smo se zbrali pri sveti maši, ki je bila obogatena s petjem otrok in sester ter doživetimi govori staršev. Mašo je daroval novomašnik br. Tomaž Pinter, ki ga otroci poznamo že dolgo časa, ko je bil sam še Frančiškov otrok. S svojo preprostostjo je pripomogel k polnosti in otroškosti bogoslužja.

Na samostanski grič smo otroci z Marinko radi zahajali, zato je imela maša pri sestrach za nas neskončno vrednost. Sestre so Marinki vseskozi stale ob strani in jo spodbujale s svojo molitvijo. Srečanje z njimi je nam otrokom pomenilo posebno milost in blagoslov.

Kapela je bila polna čustev in marsikomu se je ob lepih spominih utrnila solza. To so bile solze veselja, sreče, predvsem pa solze hvaležnosti Bogu, da nam je dal Marinko in Toneta. Dala sta nam namreč ljubezen, dala sta nam sebe. Zdaj, ko smo odrasli, spoznavamo, kakšno neprecenljivo vrednost ima čas, ki smo ga preživeli z njima. Ostali so lepi spomini in tukaj so otroci-odrasle osebe, ki smo še danes hvaležni za tako čudovito življenjsko izkustvo. ■

Sara Chuuya Kobolt

V meni prebiva Jezus otrok

duhovne vaje za Frančiškove otroke v Stični

Vsako leto se Frančiškovi otroci skupaj z animatorji in duhovnimi asistenti zberejo na duhovnih vajah po treh različnih regijah; v ljubljanski regiji so bile letos duhovne vaje v Stični. Otroci so preko uprizoritev svetopisemskih odlomkov in različnih drugih dinamik na slikovit način spoznavali dogodke Jezusovega rojstva in otroštva. Te smo skušali navezati na nas in na naše otroštvo ter v letu molitve spoznavali, kako pomembno je, da si vzamemo čas za pogovor z Bogom. In na kako veliko načinov se lahko pogovarjamo z Njim! Skupno druženje v sproščenosti, razigranosti in smehu nas je bogatilo vse do nedelje, ko smo duhovne vaje zaključili skupaj s starši pri sveti maši. Sledilo je le še skupno kosilo in slovo v želji, da se naslednje leto spet srečamo. Prisrčna hvala pokrajinskemu bratstvu FSR ljubljanske nadškofije in novomeške škofije, ki nas je finančno podprlo pri izvedbi duhovnih vaj; kaj več pa naj spregovorijo še slike ... ■

Urška Bokal

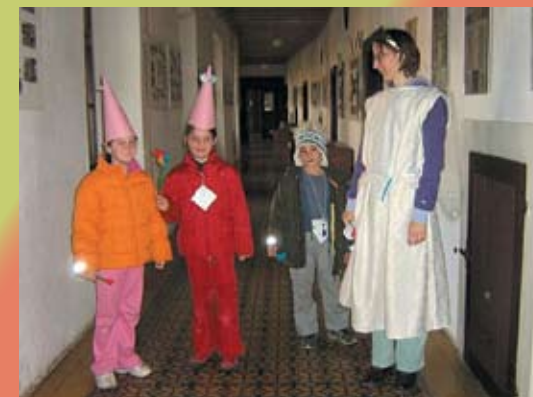
Zaključna maša – pridiga p. Bogdana. Kdor ima rad Jezusa, naj se dotakne mojega plašča.

Napoved Jezusovega rojstva, uprizoritev svetopisemskega odlomka.

Sobota zjutraj – popisovanje otrok pri cesarjevem selu Leonu.

Mlajši so kot pastirji iskali novorojenega Jezusa.

V nedeljo po zaključni maši cesarjev sel pokliče vse popisane otroke, da jim duhovnika podelita poseben blagoslov.

Obljube Frančiškove mladine

Čoln pred oltarjem?! In v njem jaslice?? Da, slovenska obala in strunjanska cerkva sta nas tisto nedeljo, 7. 1. 2007, prijetno sprejeli v svoj obmorski objem.

Po začetnem zbiranju, ki se je po študentsko zavleklo pozno v dopoldan, smo se z Gospodom pričeli učiti »hoditi po vodi«. Sprva dobesedno, ko smo se podali iz Mesečevega zaliva proti Strunjanski plaži in na mnogih predelih bežali pred plimo in valovi, ki so nas potisnili že visoko na police klifov.

Po skupnem kosilu pa smo se prepuščali še notranji »hoji po vodi«. V kratki tišini nas je Oče povedel v globino svoje besede, da bi lahko vsakemu od nas zapisal v srce: »Ti si moj/a ljublj/a hči/sin, nad teboj imam veselje«. In nato trenutek ..., ko smo pred Njim izrekli:

Jaz, ime priimek, napolnjen z Božjo milostjo, želim obnoviti svoje kristne obljube in s tem postati služabnik Božjega kraljestva.

Zato obljubljam, da bom to leto svoje življenje posvetil Kristusu, tako da bom živel po evangeliju v bratstvu Frančiškove mladine.

Obljubljam, da se bom na vsakem koraku trudil delati dobro.

Črevnik in ponižnik bom prepoznaval trpečega Kristusa.

Moč za to bom črpal iz evharistije.

Za pomoč pa prosim tudi sveto Devico Marijo, svetega Frančiška in sveto Klaro.

Obljubo Frame, kot naš odgovor njegovi naklonjenosti in pozornosti, da nas je zbral in povezal v tako čudovito skupino. Sara in Metka pa sta stopili v noviciat, pot enoletne priprave na Obljubo.

In če so bile lanske obljube povezane z velikimi strahovi, dvomi in vprašanji, ali Bog sploh želi, da naša skupina živi, se je njegova zaveza z nami, ki nam jo je lani ubesedil z mavrico, ki se je zarisala na nebu po izrečenih obljubah, letos tudi udeležila. Ne samo, da so se naše vrste okrepile, dobili smo tudi duhovno spremstvo.

Obljube smo izrekli na dan Jezusovega krsta – začetka njegovega javnega delovanja. Tako smo tudi mi, potem ko nas je Oče naslovil z »moj/a ljublj/a« poslani v svet, med ljudi kot tisti, ki večno prinašajo upanje, saj spominjajo Nanj.

Tisto nedeljo pa se je zgodilo še nekaj ... Ob obisku bratov minoritov v piranskem samostanu, smo nenačrtovano združili vse tri moške Frančiškove redove. Med nami so že bili br. Jožko Smukavec, p. Stane Bešter in p. Janez Papa.

Zares lepo je čutiti utrip te velike Frančiškove družine, ki je resnično telo iz mnogih različnih udov. Utrip življenja je pa le eden, On, ki hodi po vodi, miri viharje mladosti in odraščanja ter nas spreminja v preroško znamenje – mali čoln sredi valov in bučanja, za svet majhen in nemočen in vendar tisti čoln, ki nikoli ne potone. Da, to je pa to, ko se Bog odloči, da bo »Bog z nami«! Takrat še morje utihne ... ■

Anja Kastelic

Jezik nežnosti

Prvi julij 2006 ob štirih zjutraj. Naš kombi zapušča Pariz. Smer: Bosna in Hercegovina. V njem: sestra Malgorzata in sestra Caroline, obe frančiškanki Marijini misijonarki, in sedem mladih, ki želijo doživeti humanitarno izkušnjo v duhu svetega Frančiška. Stari smo od 18 do 33 let. Naš

Pri sestrah na Mirju v Ljubljani

Francozi v akciji

Že takoj na začetku smo začutili, da smo med seboj bratje in sestre! Vsak nov dan je prinesel veselje nad tem, da smo skupaj in da lahko skupaj pojemo, plešemo, se igramo, ustvarjamo in se zabavamo. Edini jezik, ki nam je bil vsem skupen, je bil jezik nežnosti. V Bosno smo prišli, da bi dali, ampak na koncu smo bili mi tisti, ki so največ prejeli. Mnogi mladi iz Kuče nade so hudo prizadeti in bili smo ganjeni nad njihovim pogumom in njihovo žejo po tem, da bi ljubili in bili ljubljani.

Vsak je sprejel drugega takega kot je in mu pomagal po svojih zmoglostih. To, kar so nam dali ti mladi iz Bosne, je prava lekcija življenja! Hvala vsakemu izmed njih! Hvala, da so nas naučili jezika nežnosti! ■

s. Caroline Clarisse, fmm
Prevod: s. Ana Slivka, fmm

cilj: priskočiti na pomoč sestram FMM iz Odžaka pri dejavnostih v Kuči nade, ki vsak dan sprejme okrog 20 mladih s posebnimi potrebami, tako muslimanov, kot tudi katoličanov.

Na poti se ustavimo pri sestrah na Mirju v Ljubljani. Kako dobro dene topel obrok in kopalnica! Dragocena nam je tudi njihova izkušnja življenja v Bosni in njihovo pričevanje je za nas kot uvod v misijon, ki nas čaka! Odpravimo se torej proti Bosni.

S. Carolina (tista z rdečim nosom, se razume)

Novice iz FO in FRAME

- Izvedene so bile duhovne vaje za FO, udeležilo se jih je okrog 150 otrok iz 17 skupin (vseh skupin je 20) in okrog 30 animatorjev ter 16 duhovnih asistentov.
- Pred nami so duhovne vaje za FRAMO od 16. – 18. marca 2007.

- Od 7. do 13. avgusta 2007 se bo FRAMA udeležila srečanja v Assisiju.

- Br. Janez Papa je s strani provincialov vseh treh obedienc imenovan za vodjo kolegija narodnih duhovnih asistentov Frančiškovih otrok in Frančiškove mladine. Tudi njemu se v prihodnje pošiljajo vabila za seje NS FSR.

- Festival za FO bo 5. maja 2007 v Slovenski Bistrici.
- Od 27. aprila do 1. maja 2007 bo organizirano kolesarjenje za FRAMO

- Od 28. junija do 5. julija 2007 bo v Barceloni srečanje predstavnikov FRAME z vsega sveta. Pri financiranju bo pomagal NS FSR.

Posoda Besede

Razmišljanje o besedi v letu Svetega pisma, ki bo imelo skozi vse letošnje leto v krščanskih cerkvah na Slovenskem osrednje mesto, saj je Svet krščanskih Cerkva v Republiki Sloveniji, v katerega so povezane Katoliška Cerkev, Srbska pravoslavna Cerkev in Evangeličanska Cerkev, to leto razglasil za leto Svetega pisma, želim začeti z morda nekoliko nenavadnim vprašanjem. In sicer: kakšne so vaše prehrabne navade? Kaj je najbolj pogosto na vašem krožniku? Ste morda zaradi nekoliko višjega standarda postali pretežno jedci mesa, imate raje jedi, ki jih je kuhala vaša mama ali babica, morda prisegate na zelenjavne jedi, ali pa je vaš jedilnik nekakšna mešanica vsakega po malem?

Rekli boste: Kaj pa koga briga, kaj je največkrat na mojem krožniku?! Pravzaprav res nikogar. In vendar smo pred časom dobivali vprašalnike o našem zdravju, v katerih so bila tudi vprašanja o naših prehrabnih navadah. Ko obiščemo zdravnika, nas nikakor ne začudi, če nam reče, da moramo svoje prehrabne navade spremeniti, če hočemo ohraniti svoje zdravje ali ga morda celo izboljšati. Ne bi me presenetilo, če bi obstajali ljudje, ki bi nam iz našega jedilnika napovedali dolžino in kakovost našega življenja.

Mislím, da je pošteno, če gornje vprašanje dopolnim. Ko si priznamo, kaj je naše najbolj pogosto živilo, se je potrebno vprašati, kaj pa sami pri sebi mislimo, da bi moralo biti najbolj pogosto na našem krožniku? Med tem kar vem, da bi moral jesti, in med tem, kar v resnici jem, ni vedno enačaja. Marsikdo se zaveda, da bi si moral privzgojiti drugačne navade, pa vseeno ostaja pri starih, čeprav se zaveda, da si s tem škodi. Opravičuje se z za lase privlečenimi opravičili, ki jim niti sam ne verjame, pa vendar zaradi njih z manj očitki vesti nadaljuje staro prakso.

Naj sedaj preidem na razmišljanje o Svetem pismu. Ena od obdarovanosti, po kateri smo ljudje ljudje, je sposobnost besede. Sam mislim, da je beseda eden največjih darov, s katerim smo kot ljudje odlikovani, pa naj se njene veličine zavedamo ali ne. Beseda je posoda naših misli, čustev, doživetij, strahov in pričakovanj, našega veselja in naše žalosti, naših ljubezni in naših sovraštev, naših prošenj in naših molitev, z eno besedo posoda vsega, kar smo in kar doživljamo. Navsezadnje je beseda posoda naših srečanj z ljudmi in z Bogom. S to posodo hodimo po svetu in jo ponujamo ljudem, naj zajamejo iz nje, naj se iz nje odžejajo, ali pa naj ob njej samo začutijo, kdo smo in kaj smo.

Ne morem si predstavljati sveta, v katerem bi beseda umolknila, utihnila. Ko je ne bi bilo več. Ne izgovorjene ne napisane besede. Ko tudi v naših mislih ne bi bilo več besede. Ko ne bi mogel ničesar več povedati, ne napisati, ne prebrati. Kako nedopovedljivo prazen bi v tistem trenutku postal naš svet, v kakšen nič bi se razblinili naši odnosi, kako hipoma bi prenehala vsa srečevanja med nami, koliko strašljivo praznega bi bilo v nas samih. Kako ledeno prazno bi zavelo preko sveta in skozi nas. Že ob sami misli na to me zazebe.

Mislím, da bi vsak človek, ki bi se vsaj megleno zavedal milostnosti besede, začel besedo spoštovati in skrbeti zanjo. Začel bi skrbeti za to posodo, v katero vsak dan polaga samega sebe in jo podarja drugim. Pa se bojím, da beseda v našem življenju ni

deležna posebne skrbi. Česa vsega ne namešamo v posodo svoje besede. Kdo bi morda celo rekel, da brez vsakega izoblikovanega okusa dovolimo, da vanjo vsak polaga svojo kramo. Pa ni res. V resnici skrbno izbiramo, da v posodo naše besede pride samo tisto, kar hočemo, da je v njej. Kakor sem prepričan, da nihče ne dovoli, da mu nekdo na krožnik naloži nekaj, česar ne mara, tako sem tudi prepričan, da nihče ne dovoli, da bi v posodo njegove besede prišle stvari, ki jih v njej noče imeti. Če so torej v njej stvari, ki včasih niti ne zaslužijo, da bi jih odlikovali z izrazom beseda, potem je to sad naše jasne izbire in odločitve. Sami se odločamo in sami izbiramo, kaj bomo poslušali, gledali in brali, kakor se tudi sami odločamo, kaj in kako bomo pripovedovali. Naj nam bo to všeč ali ne, zadaj, za našimi besedami, je vedno naša odločitev in naša odgovornost. Za posodo svoje besede smo odgovorni tako glede tega, kaj pustimo, da drugi polagajo vanjo, kot tudi glede tega, kaj iz nje ponujamo drugim.

In kaj je v posodi naše besede. Da bi našli pravi odgovor na to, bi bilo potrebno preveriti, kakšni časopisi prihajajo v naše domove, kakšne knjige so na naših knjižnih policah, kakšne oddaje spremljamo na televiziji in kaj poslušamo po radiu. Glede na naklade naših tiskanih medijev bi človek rekel, da Slovenija postaja dežela rumenega tiska in da Slovenci postajamo nekam ceneni, nezahtevni ljudje. Kaj se pri nas danes najbolje prodaja? Kaj prinaša največ dobička? Nekaj žgečkljivosti iz življenja slavnih ljudi, zraven malo golote, vse to servirano po meri naše največje slabosti, opravičnosti, nad vse to pa postavljeni veliki, mastni, udarni naslovi. Povprečen Slovenec se prelista skozi tak časopis, preleti naslove, pregleda slike in morda še prebere napise pod njimi – in je prepričan, da ve, kaj se po svetu

dogaja, da ve, kako ljudje živijo, prepričan je, da je informiran. In njegov duh je potešen.

In potem se čudimo, da nam intelektualna raven pada, da je naš duhovni portret vedno bolj zapacan, vedno bolj silikonski in je v njem vedno manj pristne, sveže lepote. Odločili smo se, da bomo taki. Odločili smo se, da bomo izbirali tisto, kar nasičuje našo čutnost, duh pa sestradan tolče lakoto. Odločili smo se, da bomo nezahtevni in bogati, pri tem pa smo spregledali, da smo se hkrati tudi odločili, da bomo prazni in nezadovoljni. Točno tako, nezadovoljni. Končni sad prej opisanih izbir,

za katere se odločamo, je nezadovoljstvo.

In kaj ima z vsem tem opraviti Sveto pismo? Pravzaprav nič. Razen za nekatere častne izjeme je za večino Slovencev, žal tudi za precejšnje število kristjanov, Sveto pismo v resnici knjiga s sedmimi pečati. Pred leti sem naivno mislil, da

ima Sveto pismo doma večina slovenskih družin. Ne zato, ker bi bili verni, ampak kot zaklad svetovne literature, kot znamenje svoje široke razgledanosti in nekega osnovnega spoštovanja naših narodnih in kulturnih korenin. Pa sem se motil. Sveto pismo ima žal doma precej manj od polovice naših družin. Seveda je še veliko manj tistih, pri katerih ta knjiga ni samo eksponat v knjižni omari, ampak ga tudi vzamejo v roko in zalistajo vanj. Zato me ne preseneča to, kar se je zgodilo na eni od naših gimnazij. Sveto pismo je namreč tudi v učnem načrtu pri slovenščini. In ko je profesorica dijaku postavila neko literarno vprašanje iz Svetega pisma, je ta zagnano povedal, da on pač ni veren in zato odgovora na njeno vprašanje ne pozna. Nakar mu je profesorica pojasnila, da ga ne sprašuje o njegovi veri ali neveri, pač pa o Svetem pismu kot literarni umetnini, kar spada k splošni razgledanosti izobraženega človeka. Zato ga bo preprosto moral poznati.

Najmanjše Sv. pismo hranijo v Muzeju krščanstva v Marylandu.

Da pa ga bo spoznal, ga bo moral vzeti v roke, nekaj prebrati o njem. Ko se bo z njim seznanil, ne bo več knjiga, ki je zaradi tega, ker ni veren, ne sme odpreti, ampak mu bo lahko postalo knjiga, skozi katero se bo lahko srečeval s svojim življenjem, tudi če ne bo veren.

Naj končam z mislimi škofa dr. Jurija Bizjaka, ki jih je o Svetem pismu povedal v zadnji številki Družine (4 – 28. januarja 2007): Ko govori o tem, kaj in kako človek izbira, pravi: »Vse je odvisno od tega, kaj išče in kako visoko postavlja svoje cilje. Če hoče izvedeti, kdo je človek, in če prisluhe svoji vesti in živi z nekimi vzori, ni nobenega dvoma, da je Sveto pismo na vrhu. Sveto pismo vidim na zelo lepi višini, ker jemlje človeka tako celovito in ker hkrati tako zelo približa Boga človeku, po drugi strani pa človeka dviga k Bogu. Dostikrat pravim, da se kakovost neke vere meri po svetosti Boga, ki ga oznanja. Čim svetejši je Bog, tem boljša je vera. In težko si je zamisliti bolj svetega Boga, kot je svetopisemski Bog. In ta Bog pravi človeku, ki je ustvarjen po njegovi podobi: 'Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet.' Vsak je poklican k svetosti in lahko začuti, da to ne pomeni odtujitve od tega, kar nosi v sebi, kar je v njegovi naravi in kar čuti, ampak da gre za najvišjo uresničitev njegovega bitja in bivanja.«

Skozi prizmo uresničenega človeka, ki bo uzrl svojo pravo resničnost, bo tudi svet, v katerem živimo in se ga vse bolj pogosto bojimo, postal drugačen. Kantavtor Claudio Baglioni je v eni od svojih pesmi zapel: »Včasih bolj potrebujemo nove oči, s katerimi gledamo svet, kakor pa nov svet.«

V Svetem pismu prvo besedo spregovori Bog, ko izreče »Bodi« in ustvari luč, svetlobo. Zadnjo besedo pa izreče človek, ko prosi: »Pridi, Gospod Jezus!« Če bomo Svetemu pismu dovolili, da začne nagovarjati naše življenje, bo počasi tudi posoda naše besede napolnjena z besedami ustvarjanja in sprejemanja. In tedaj bo v njej prebivalo življenje in se pretakalo do vseh tistih, ki bodo pili iz nje. ■

br. Stane Zore

Tomaž Čelanski

Življenje sv. Frančiška (8)

10. poglavje

O oznanjevanju evangelija, razglašanju miru in spreobrnjenju prvih šestih bratov.

23. Odtlej je začel z veliko gorečnostjo duha in veseljem duše vsem oznanjati pokoro. S preprosto besedo, a z veličastnim srcem je vzgajal poslušalce. Njegova beseda je bila žareč ogenj, ki prodira v globino srca; v dušah vseh je zbujal občudovanje. Videti je bil povsem drugačen, kot je bil prej. Zrl je v nebo in se mu je zdelo za malo, da bi gledal zemljo. Gotovo je čudovito, da je tam začel najprej pridigati (Mt 4,17), kjer se je še kot deček učil brati, kjer je bil tudi najprej častno pokopan, da bi tako uspešen začetek napovedal še uspešnejšo dopolnitev. Pri vsaki svoji pridigi je, preden je zbranim predložil božjo besedo, zaželel mir z besedami: »Gospod naj vam da mir!« (2 Tes 3,16). Ta mir je vedno pobožno oznanjal možem in ženam, tem, ki jih je srečal na poti, in tistim, ki so mu prišli naproti. Zato so se mnogi, ki so sovražili mir in prav tako odrešenje, z Gospodovo pomočjo iz vsega srca oklenili miru in sami postali sinovi miru in iskalcji večnega odrešenja.

24. Med njimi je neki Asižan pobožnega in preprostega duha prvi sledil božjemu možu. Za njim je poslanstvo miru objel brat Bernard in urno stekel za božjim svetim možem kupovat nebeško kraljestvo. Pogosto je bil namreč sprejel v goste blaženega očeta, čigar življenje in nravi je bil opazoval in preizkušal; ko ga je okrepil vonj njegove svetosti, je spočel strah in rodil duha odrešenja. Videl ga je, kako vso noč moli in le redko zaspi, kako hvali Boga in njegovo Mater, slavno Devico. Čudil se je in govoril: »Resnično, ta človek je od Boga.« Hitro je prodal vse, kar je imel, in razdelil ne med svojce, ampak med reveže in tako prejel znamenje popolnejše poti, ko je izpolnil evangelijski svet: »Če hočeš biti popoln, pojdi in prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj« (Mt 19,21). Ko je to storil, se je pridružil svetemu Frančisku v življenju in obleki. Vedno je bil z njim, dokler ni bil, ko so se bratje pomnožili, v pokorščini blagemu očetu bil poslan v druge pokrajine. Njegovo spreobrnjenje k Bogu je bilo v tem, da je imetje s prodajo pretopil in razdelil

Kip sv. Frančiška z brati pred lateransko baziliko v Rimu.

ubogim. Sveti Frančišek pa se je silno veselil prihoda in spreobrnjenja takega moža, ker je videl, kako Gospod skrbi zanj in mu pošilja potrebnega tovariša in zvestega prijatelja (prim. Sir 6,14).

25. Takoj mu je sledil še en mož iz asiškega mesta, ki je bil zelo cenjen v družbi; kar je sveto začel, je malo za tem še bolj sveto dovršil. Temu je malo časa za tem sledil brat Egidij, preprost in načelen mož, ki se je bal Boga; ki je dolgo živel sveto, pravično in pobožno ter nam zapustil zgled popolne pokorščine, ročnega dela, samotarskega življenja in svete kontemplacije. Ko se je tem pridružil še eden, je potem brat Filip dopolnil sedmerno število. Njegove ustnice je Gospod očistil z žarečim ogljem, da je o njem govoril besede, sladke kot med. Razumel je Sveto pismo in ga razlagal, čeprav se ga ni učil (prim. Jn 7,15). Posnemal je tiste, ki so jih judovski veljaki obsojali, češ da so neuki in nevedni (prim. Apd 4,13). ■

**Prevedel
br. Miran Špelič OFM.**
(se nadaljuje)

Duhovne vaje v Nazarjah: sv. Irenej

Člani Društva prijateljev Svete Dežele se vsako leto v adventu in v postu srečujemo na duhovnih vajah. Navadno jih pater Peter organizira pri frančiškanih v Nazarjah. Ta kraj se nam je posebno priljubil, ker je dovolj oddaljen od vsakdanjega vrveža in hkrati sredi prelepe Savinjske doline, predvsem pa, ker je kraj molitve. Vsakokrat se namreč, ko smo na duhovnih vajah, povežemo s sestrami klarisami, ki »domujejo« v neposredni bližini. Če ne osebno, pa duhovno.

Tako smo se tudi v adventu, na začetku tega cerkvenega leta, udeležili duhovnih vaj v Nazarjah, in to na temo: Sveto pismo in očetje naše vere. Duhovne vaje, ki jih je vodil prof. dr. p. Miran Špelič, so nam pomenile ne le vstop v adventni čas, temveč v leto Svetega pisma. Tema vsaj nekaterim izmed nas ni bila blizu. Prebiranje Svetega pisma že, toda kaj imajo s tem opraviti cerkveni očetje, očetje naše vere? Pa smo zvedeli veliko novega, kar nam je vero lahko samo utrdilo in poglobilo.

P. Miran nam je v svojih nagovorih iz krščanskega vidika osvetlil obdobje antike, nekako do leta 700, v katerem so delovali cerkveni očetje. Kdo pravzaprav so cerkveni očetje? Cerkevni očetje so krščanski avtorji – teologi, ki nas učijo brati Sveto pismo in se odlikujejo s svetostjo življenja. Zato je cerkev tudi sprejemala njihov nauk in njihove razlage Svetega pisma. Orisal nam je prizadevanja in delo štirih cerkvenih očetov in sicer: sv. Ireneja, Origena, sv. Viktorina Ptujskega in sv. Avgušтина. Za ta prispevek sem izbrala prvega izmed njih, sv. Ireneja. Pri njem so me prevzela njegova sodobna razmišljanja.

Za cerkvene očete je bil značilen poseben slog pisanja, ki je bil odraz časa, v katerem so živeli in delovali. Upoštevali so antično retoriko in pisali različne zvrsti. Tako so svoje razlage Svetega pisma najpogosteje posredovali skupnostim

v obliki pisma. Pogosta oblika posredovanja razlage Božje besede je bila tudi z neposrednim stikom – z govori. Pripravili so jih, se jih naučili in potem ustno posredovali poslušalcem. Razmere v času preganjanja kristjanov do leta 313, ko so se pojavljali problemi odpadanja od krščanstva in potem spet vračanja odpadlih kristjanov, mučenci, so terjale novo zvrst razlage Svetega pisma. Pisma in govori niso več zadoščali. Razvile so se razprave o problematiki, ki so jo prinašala preganjanja. Za njeno reševanje je bil potreben dialog – razprava. Tako so postale razprave nadaljnja zvrst razlage Svetega pisma. V bogoslužju pa se je kot zvrst posredovanja Božje besede uporabljala pesem.

Preko teh zvrsti so cerkveni očetje učili brati Sveto pismo. Pri tem so imeli dva pristopa: dobesedni pomen in alegorično razlago.

Dobesedni pomen oz. dobesedna razlaga se ni obnesla. Ni se uveljavila in ni obstala. V Svetem pismu je namreč veliko napisanega med vrsticami. Tako npr. bojevanja v Svetem pismu ni jemati dobesedno; gre za duhovne boje. Ta izkustva cerkvenih očetov, ki so bili prvi teologi, veljajo še danes za vsakega bralca Svetega pisma. Izkustvo, ki se je obneslo in je sprejemljivo, je brati Sveto pismo v DUHU in se obenem podrediti razlagi Cerkev, da ne bi zašli v svojsko branje. Tako branje izhaja iz kristološkega namena, ko tudi v Stari zavezi iščemo Jezusa Kristusa. Sveto pismo je mogoče brati le tako, da sta Stara in Nova zaveza med seboj povezani, da se med seboj nadgrajujeta. Vendar, prvi teologi so prišli do spoznanja, da je potrebno storiti kaj več kot le zagovarjati Kristusa. Postavljali so vprašanja: Kaj je prava vera in kaj ni. In tu, na tem področju je odigral cerkveni oče Irenej nenadomestljivo vlogo. On je bil blizu IZVIRA. Njegov duhovni prednik je bil Polikarp, pred njim pa Janez, ki je z Marijo stal ob umirajočem Kristusu.

Irenej je vlagal posebne napore v to, da je prišlo do celovitega Svetega pisma, sestavljenega iz mnogih knjig. Nismo ga dobili v paketu, kot ga imamo danes. To je sad stoletnih prizadevanj cerkvenih očetov.

Irenej se je odkrito boril proti gnostikom in prvi od cerkvenih očetov pokazal na to, da

pomeni gnosticizem odmak od Božjega načrta in da gnosticizem ne temelji na krščanstvu.

Irenej se je uprl načinu razmišljanja gnostikov in njihovemu miselnemu sistemu. Gnostiki so zavračali materijo, snovno stvarstvo, ki da je zlo. Poveljevali so duha, ki da je ujet v materijo, v ječo telesa. Zastopali so tezo, da Kristus ni učlovečen in da zato Kristus ne more trpeti in da odrešenja s Križa ni. V teh razlagah Svetega pisma so se sami gnostiki delili na številne skupine. Posluževali so se mnogoštevilnih alegorij, svojiskih razlag in zašli v temo.

O gnostikih kaže spregovoriti predvsem zato, ker gnosticizem še živi. Vedno znova in znova se pojavlja in je živ zdaj, tu med nami. Samo koliko verskih skupnosti je registriranih v Sloveniji, katerih nauk naj bi izhajal iz krščanstva? Gre za vero po meri človeka. Za prilaganje Božje besede lastnim potrebam, lastnim željam in lastnim ciljem. Cerkev je v antiki rabila nekaj desetletij, da je ugotovila, da gnosticizem ni krščanski. In tu ima Irenej velike zasluge. Čeprav gre za tako časovno oddaljenost in povsem drugačen družbeni sistem, so njegova razmišljanja uporabna še danes.

Irenej je v svojih številnih delih in razlagah Svetega pisma pokazal na vizijo odrešenja. Pokazal je na enovitost in povezanost ter na popolno skladje med telesom in duhom. Ta njegova izkušnja, ki je izkušnja slehernega izmed nas, je že zapisana v Pavlovih pismih.

Njegove teološke razlage, da bo telo poveljano, vendar da človek ne bo postal Bog, da bo človek prišel k Bogu, da se mu stalno bliža, živijo. Odrešenje ni torej v ukinitvi materije, temveč v njeni preobrazbi.

Pri vsem tem gre za razumevanje pojava učlovečenja. Učlovečenje, ki so ga gnostiki zavračali, je v Božjem načrtu od vsega začetka. Učlovečenje iz ljubezni! Irenej poudarja in uči, da je Stara zaveza priprava na Novo zavezo. Ko je Jezus prišel na svet, so ga nekateri prepoznali. Prepoznali so ga za več kot preroka, več kot mesijo. Prepoznali so ga kot Božjega sina. Tako nam samo poznavanje Stare zaveze omogoča prepoznati in bolje sprejeti Kristusa.

To naj bi bil kratek povzetek predstavitev samo enega izmed cerkvenih očetov. Ne le poučno! Patrov sproščen, zanimiv, prijeten način podajanja teme je pritegnil vsakega od nas, tako da smo ga zaprosili za nadaljevanje te teme na postnih duhovnih vajah. Ali se bo odzval in nas spet popeljal med prve razlagalce Svetega pisma? Pater Peter se bo moral za to kar močno potruditi. Mi pa pričakujemo, da nam p. Miran ne bo odrekel.

Skratka, duhovne vaje malo drugače. Bolj v smeri izobraževanja. Toda poglobljene in v tišini. Hvala p. Miranu, hvala p. Petru, hvala gostiteljem frančiškanom in hvala sestram klarisam, ki so nas priporočale v molitvi. ■

Zapisala: Nada Bolcar

Nastanek in razširjanje islama in sv. Janez Damaščanski 650-750

II. del – nadaljevanje in konec.

Ko se sprašujemo o tej enkratni osebnosti in izrednem možu, zasledimo v njegovem razmišljanju, pisanju in učenju tri bistvene smeri:

1. Zvestoba krščanskemu nauku

Čas, v katerem je Janez živel, je imel nenapisan zakon, ki je veleval, da je potrebno ohranяти zdravi nauk in ne ustvarjati novih pogledov na resnico. In ravno Janez se ga je zvesto držal. Strahospoštovanje do Resnice ga je poučevalo, da je lastne darove umaknil pred Resnico, ki jo je oznanjal in branil. Tako je postal vezni člen med začetki Cerkve in srednjim vekom. V goreči ljubezni do Kristusa in njegove Cerkve in zvest prijatelj Resnice, je Janez zapisal obračunavanje med kristjani in muslimani v delu »De Haeresibus« (O zmotah). Islam imenuje »predhodnik antikrista« in Koran imenuje »pravljicarstvo«.

Razumljivo je, da je bil teolog Janez Damaščan silno razočaran na predstavo, izvajanjem in lažjo, ki jo je Koran širil o krščanstvu. V hudem razburjenju je ponovil stavek iz 1 Jn 2,22-23, ki se glasi: »Kdo je lažnivec, če ne

tisti, ki zanika, da je Jezus Mesija? Antikrist je tisti, ki zanika Očeta in Sina. Kdor zanika Sina, tudi Očeta nima; kdor pa prizna Sina, ima tudi Očeta.«

Ugotovitev Janeza Damaščanskega in njegova povezava s Svetim pismom je danes osupljiva. Posebno v nekakšnem slinjenju kristjanov do islama zaradi nekega navideznega sožitja, ki ga nikjer ni. Njegovo stališče do medverskih odnosov moramo vsekakor razumeti v utripu tedanjega časa, da bi presodili objektivno resnico in nauk kritično pretehtali. Kajti islam ni svetovna religija glede na ostale vere. Janez Damaščan zatrjuje, da je to postkrščanska vera, ki ima namen kritizirati krščanstvo, ga očistiti zmot in ga znova pravilno razlagati. Vsekakor ugotavljamo, da gre dejansko pri islamu – kljub vsem dozdevnim povezavam – za protikrščansko religijo. Kajti v osnovi se bojuje proti temeljnemu členom krščanske vere:

❖ **Ime »Jezus«** predstavlja temeljno razliko do pojmovanja v islamu. V islamu Jezus ni imenovan Jezus, ampak Isa. To ni enostaven arabski prevod Jezusa (Josua, Yeshua), ampak namerna odtujitev, da bi krščanskega Jezusa oddaljili od Božjega Sina. Ime »Jezus« ni samo ime, ampak »program«, ki ima globok pomen: Jahve rešuje, Jahve pomaga. Ime Isa tega pomena ne vsebuje. Tipično je, da v islamu te povezave do bibličnega Boga Jahveja (Jaz sem, ki sem... Bivajočega) ni in je pomen ravno tega

osnovnega pomena oropan. Jezus je v islamu sicer »Maziljeni« (Messias, al-Masih) vendar je to le ime. Vsebina je pri Luku (Lk 4,18-19; Iz 61,1-2), a v islamu je ta pomen popolnoma izgubljen.

❖ **V islamu** je Jezus tako kot drugi božji poslanci ustvarjen, umrljiv mož, nič več kot nek služabnik. Jezus je v islamu »Marijin sin«, vendar ne biblični »Božji Sin«. V islamu se nikdar ne sme imenovati »Božji Sin« ali »Gospod«. Po mnenju mnogih muslimanov pomeni oznaka »Božji Sin«, da je Bog telesno spočel otroka: To je sramotenje Boga tudi za kristjane.

❖ V Koranu, v suri 6, 1001, piše: »Kako naj On ima sina, ko pa nima soproge?« V enakem telesnem pomenu, kar mnogi muslimani znajo na pamet: »Reci: on je Allah, edini, Allah, gospodar. On ni otrok spočel, tudi on sam ni bil spočet. In nihče se ne more z njim primerjati«. Trikrat je v Koranu Jezusovo božje sinovstvo izrecno zatajeno in razumljeno telesno.

❖ Višek polemike proti Jezusovemu božjemu sinovstvu, proti Sv. Trojici in tudi proti slehernemu Marijinemu čaščenju najdemo v suri 5,116: »In potem, ko je Alah dejal: Isa, Marijin sin! Nekaj povej ljudem: Vzemi mene in mojo Mater k bogovom!«.

Samo v islamu je primerjava med Alahom, Jezusom in Marijo po opredelitvi mohamedancev pripeljala do »mohamedanske trojice«: Alah – Jezus – Marija. Mohamed je krščansko vero v Sv. Trojico najprej napačno razumel kot vero v tri bogove in to napačno razumljeno trojstvo je kot teološko neizobražen branitelj absolutnega monoteizma in oster nasprotnik slehernega politeizma tudi odklonil. Dozdevni trije »bogovi« kristjanov so za Mohameda ne Oče, Sin in Sveti Duh, ampak Alah, Jezus in Marija. Zavračanje krščanskega pojmovanja Sv. Trojice se naslanja na biološko argumentacijo (glej suro 112,1-3).

❖ Iz tega je razvidno, da Koran Jezusu daje razmeroma visok naziv, in tudi nekaj bibličnega posluha, vendar se pri natančnejšem pregledu

pokaže, kako malo je skupnega razumevanja pri muslimanih, posebno če uporabljamo izraze, ki so za kristjane povsem nekaj drugega.

❖ V islamu je Jezus v Mariji ustvarjen kot navaden človek, medtem ko kristjani verujemo, da je Jezus od vekomaj Božji sin, ki je po Svetem Duhu v Devici Mariji privzel človeško naravo. V islamu je Jezus samo človek, čeravno z deviškim rojstvom in brez madeža greha, kar je pri Mariji posebno poudarjeno.

❖ Islam je tu sledil heretičnemu filozofu Ariju, čigar učenje ni bilo usklajeno s Svetim pismom in ga je zato Cerkev tudi zavrgla. Kristjani sledimo Atanaziju, ki se je Ariju uprl in se oprl na biblični nauk, da je bil Kristus rojen in ne ustvarjen. Zato kristjani izpovedujemo: »Bog od Boga, Luč od Luči, pravi Bog od pravega Boga: rojen, ne ustvarjen, enega bistva z Očetom«.

Janez Damaščanski hoče kristjane prebuditi, da bi popačenju krščanske vere močno nasprotovali in ob islamskem izkrivljanju v moči Evangelija Jezusa Kristusa, Božjega Sina, tudi muslimanom prišli nasproti z Resnico in svobodo in zanjo pričali. Zato je popolnoma jasno, da moramo svojo vero dobro poznati in jo ljubiti.

Kristjani 21. stoletja smo to dolžni storiti v ljubezni do krščanske strpnosti: to pomeni brez slehernega nasilja in pritiskov, vendar pa tudi brez kakršnega koli enačenja, kajti tu gre za resnico naše vere. Tudi ljudje v islamskem svetu imajo pravico zvedeti za krščansko resnico in jo izkusiti.

2. Hraber nastop v sporu za svete podobe

Janez Damaščanski je sestavil tri pomembne govore v obrambo podob svetnikov, ki so jih ikonoklasti pod vodstvom cesarja Leona III. (717-741) na žalost uničili.

Že od samih zgodnjih začetkov so bili v Cerkvi spori o vprašanju, ali je dovoljeno Boga in svetnike upodabljati in podobe častiti. Zaradi izvora krščanstva iz Stare zaveze je bil razumljiv samo Mojzesov predpis v desetih zapovedih, da je izrecno prepovedano delati rezane Božje podobe in jih častiti. Ob tem se je božje ljudstvo

Življenje v Damasku v času Janeza Damaščanskega

ves čas trudilo, da bi v podobah čim resničnejše izrazili božje in sveto.

Medtem se je na Vzhodu pojavilo novo dogajanje velikega pomena: islam s svojim radikalnim odklanjanjem in prepovedjo upodabljanja svetih stvari je na začetku svojega osvajalnega širjenja že takrat začel vplivati na celotno duhovno življenje Vzhoda. Ni nemo-goče, da se je bizantinski cesar Leon III., ki mu ne moremo odrekati določenih državniških in vojaških sposobnosti, odločil posredno tudi zaradi muslimanov, da se je postavil zoper čaščenje svetih podob: muslimani so očitali kristjanom malikovanje. Ne trdimo, da je bilo cesarjevo dejanje povezano z islamom, vendar se je zgodilo skorajda istočasno z ustreznim ediktom kalifa Jazida II.

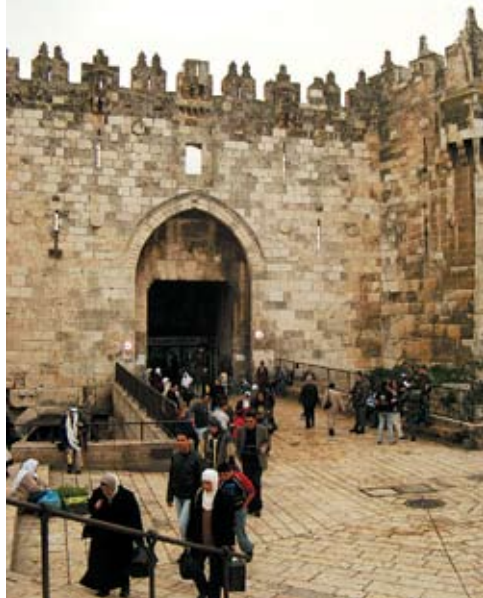
Vendar so odločilni vzgibi so prišli od Cerkve same: v dolgem kolebanju v sporu o upravičenosti čaščenja svetih podob, se je cesar postavil na stran nasprotnikov. Pustil se je prepričati, da se s čaščenjem svetih podob razburja Božja jeza, in iz tega prepričanja se je čutil dolžnega, da poseže vmes z državnimi sredstvi moči. Po letu 726 so bili njegovi ukrepi vedno močnejši in leta 730 je izdal tudi formalni edikt, da prepovedano izdelovanje in čaščenje svetih podob, z izjemo Križanega, Jezusovih in Marijinih podob.

Zato je prišlo do upora in nemirov po celotnem Vzhodnem rimskem cesarstvu. V tem trenutku se je dvignil Janez Damaščan, stopil v javnost in napisal Govor zoper uničevalce svetih podob. Ni sicer poznal vseh zlorab, ki so se dogajale, je pa jasno podal razliko med **čaščenjem**, ki pristoji samo Bogu, in **pobožnostjo**, ki jo izkazujemo svetnikom.

V obrambo tega jasnega razločevanja je Janez Damaščanski prepričljivo dvignil glas v obrambo Cerkve za ohranitev pobožnosti.

3. Kreposti Janeza Damaščanskega

Tretji poudarek Damaščanca je bil njegov čut za Cerkev, njegov »sentire cum Ecclesia«, kot ga imenujemo. Pri tem prvenstveno mislimo na njegovo budno pripravljenost, da se je močno zavzel za Cerkev pri oblastnikih, ko je bila

Damaščanska vrata

pahnjena v nevarnost – v zadevi zoper islam in v zadevi o pravem čaščenju podob.

Še bolj je pri njem jasen čut razločevanja duhov, sposobnost, ki mu je služila, da je med intrigami dvora in duhovi časa znal razbrati pravi nauk. Prav tako mu je služil ta čut pri ločevanju duhov na verskem področju: ni iskal sporov, a se jih tudi bal ni, ker je vedel, da gre za Božjo stvar in jo je reševal.

Omeniti in poudariti pa je potrebno tudi njegovo ponižnost: Čeprav je izhajal iz visoke družbe in ugledne družine in čeprav je prvi del njegovega življenja potekal med visokimi sloji, sta mu bila razkošje in bahavost popolnoma tuja. Ko se je umaknil v samoto Mar Sabe, je hotel le eno: Bogu služiti v meniški samoti. Kljub svoji občudovanja vredni učenosti se je čutil kot »nekoristen in neznamenit suženj« pred Bogom, ki mu je »priznaval svoje lastne grehe in slabosti«, ne pa da bi se teološko opravičeval in izvajal teologijo cerkvene politike. V pokorščini do Cerkve pa se je boril za pravo svobodo krščanstva in se zanjo zavzel.

Janeza so v Damasku že zelo zgodaj častili kot svetnika. Papež Leon XIII. mu je dodelil praznik v celotni Cerkvi in ga 1890 postavil za cerkvenega učitelja. Njegov god praznujemo 4. decembra. ■

Pripravil p. Peter Lavrih, ofm.

Tri mesece v Jeruzalemu

Milost. Bog mi je naklonil posebno milost, da sem lahko tri mesece bival v Jeruzalemu, v cerkvi Božjega groba. In kako se je pravzaprav vse skupaj začelo?

Februarja 2006 sem s skupino romarjev za dva tedna poromal v Egipt v Sveto deželo, kar je bilo moje drugo romanje v svete kraje. Tokratno romanje se me je še posebno močno dotaknilo in pustilo v meni trajne vtise. Poročila se mi je želja, da bi dlje časa bival na teh svetih krajih. Ker poleti nisem imel kakšnih velikih obveznosti in časovnih zadržkov, sem se odločil zadevo izpeljati: na Kustodijo Svete dežele sem poslal prošnjo, ki je bila ugodno rešena, in konec julija sem se za tri mesece postal Jeruzalemčan.

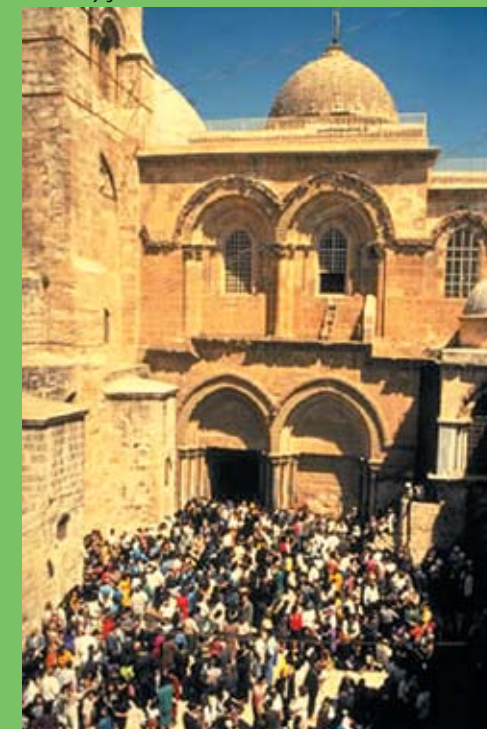
»Frančiskan« za tri mesece. V Jeruzalemu sem se nastanil ob baziliki Božjega groba, v manjšem frančiškanskem samostanu ob tej cerkvi. Tu deluje majhna frančiškanska skupnost, ki za krajši ali daljši čas medse sprejema tudi druge duhovnike, ki bi želeli živeti in sodelovati z njimi. Pred prihodom vsakega opozorijo, da življenje tu ni lahko, da se je vsak novi član skupnosti dolžan držati natančnega dnevnega reda in sprejeti posamezne odgovornosti in službe.

V času mojega bivanja ob Božjem grobu je skupnost štela tri frančiškanske brate, ki so zakristani, štiri frančiškane duhovnike in štiri druge duhovnike (med temi sem bil tudi jaz). Bili smo tako rekoč z vseh koncev sveta: od Italije, Španije, Poljske in Slovenije, pa vse do Koreje, Japonske, ZDA in Gane. Posebnost je tudi, da tu vsak duhovnik, tudi če ni frančiskan, dobi frančiškansko obleko, habit. To je pogoj, da lahko opravlja liturgično službo v Božjem grobu, saj vse življenje v baziliki Božjega groba urejajo posebna natančna pravila, t. i. »status quo«.

»Status quo« v Božjem grobu. Bazilika ni v celoti v lasti katoličanov, marveč je razdeljena med različne krščanske Cerkve: določen del oziroma določene kapele ima v lasti katoliška stran in to upravljajo frančiškani, druge grški pravoslavni kristjani, spet druge armenski kristjani; manjši del imajo tudi koptski kristjani in sirski jakobitski kristjani. Poleg tega, da je natančno razdeljen prostor, je enako natančno razdeljen tudi čas: vsaka skupnost ima do minute določen urnik, kdaj in kje lahko obhaja liturgijo. Romarji, ki pridejo le za krajši čas, tega zaradi delnega vpogleda v urnik niti ne opazijo. Veliko bolj opazijo lastništvo posameznih kapel, saj se že iz ureditve, umetniškega sloga in opreme opazi, kdo jih upravlja: tu obhaja liturgijo samo tista skupnost, ki upravlja to kapelo oziroma del cerkve.

Izjema je kapela Božjega groba. Ta je v skupni lasti katoliških frančiškanov, grških pravoslavnih in armenskih kristjanov. Poleg tega, da je v tej kapeli dnevni red obhajanja

Vhod v Božji grob

liturgije še posebej natančno določen, je zanimivo tudi to, da ima tukaj vsaka skupnost v sami kapeli in ob njej nekako svojo tretjino, svoj majhen del, ki je določen do centimetra natančno: vsak ima svojo sliko oziroma ikono Vstalega, svoje svečnike, svoje stropne lučke, svoje rože, svoje preproge ...

Tako se na tem najsvetejšem kraju za vse kristjane na poseben način združujejo različna krščanska izročila tako v bogoslužju kot v umetnosti, kar daje kraju še poseben izraz, čar in lepoto: ko človek to dan na dan opazuje, se lahko samo čudi.

Seveda ne moremo mimo težav, ki jih taka ureditev oziroma razdelitev prinaša. Različni interesi lahko povzročijo nesporazume: v preteklosti so bili tudi burni časi. Naj navedem samo kakšen primer. Skupnosti se med sabo nikakor niso mogle dogovoriti kdo in kdaj bo odpiral in zapiral cerkev. Zato so našli »salomonsko« rešitev: cerkev že nekaj stoletij odpira in zapira muslimanska družina, pri kateri gre ključarska služba iz roda v rod. Druga še bolj vidna težava je obnova oziroma neobnova cerkve, saj se še danes ne morejo povsem dogovoriti, kdo in kako bo cerkev obnavljal. Tudi to je del vsakdanjika v baziliki Božjega groba.

Jutranja liturgija v Božjem grobu. Liturgija, bogoslužje, je torej glavno poslanstvo vseh krščanskih skupnosti v cerkvi Božjega groba. Kot sem že omenil, je čas za obrede določen po natančnem urniku, ki se, zanimivo, ne spreminja s prehodom na poletni čas: v baziliki Božjega groba velja vse leto sončni čas: tako je treba v poletnem času k vsem uram dodati po eno uro.

Frančiškanska skupnost ima natančno določen razpored služb, ki jih vsak teden opravlja

posamezen duhovnik. V to je vključeno, kdaj in kje vsako jutro daruje sveto mašo, kakšno nalogo opravlja pri vsakodnevni slovesni maši ob 6.30 in pri slovesni procesiji ob 16. uri. Tako sem bil tudi sam: en teden akolit pri procesiji, drugi teden strežnik in bralec pri maši, en teden sem imel zjutraj mašo na Kalvariji, drugi teden v Božjem grobu. Službe so razdeljene v cikel šestih tednov. Najpomembnejša in glavna služba je peti teden, ko si voditelj vsakodnevne slovesne pete maše in popoldanske procesije. Vsa liturgija je v latinskem jeziku in peta. Poje se pa izključno gregorijanski koral.

Katoliška liturgija, ki jo vodijo frančiškani, se v Božjem grobu začne vsak dan ponoči ob pol dvanajstih. Takrat se frančiškani zberejo k molitvi brevirja v molitvenem koru ob katoliški kapeli Najsvetejšega zakramenta in zmolijo uro bogoslužnega branja. Ob navadnih dnevih traja ta molitev približno pol ure, ko pa se obhaja kakšen praznik, je opravilo nadvse slovesno: slovesna molitev ni v koru, ampak poteka pri oltarju, vsi frančiškani so v slovesnih liturgičnih oblačilih, petje spremljajo orgle v cerkvi, pred sklepom je tudi slovesna procesija iz omenjene kapele do kapele Božjega groba, kjer voditelj bogoslužja stopi v grob in ga slovesno pokadi, ostali pa medtem pojejo slovesno himno »Tebe Boga

hvalimo«. Vse je seveda v latinščini. Takšna slovesna molitev traja celo uro. Vsakokrat pred to polnočno molitvijo katoliško kapelo, ki je tudi spominska kapela Jezusovega prikazanja njegovi Materi Mariji, pokadijo grški pravoslavni, armenski in koptski duhovniki. Prav tako pokadijo tudi katoliški oltar Marije Magdalene pred kapelo.

Zjutraj ob štirih se dan v baziliki začne z odpiranjem vodnih vrat. Ob pol petih je v kapeli Božjega groba, na kraju vstajenja, že prva katoliška maša, ki jo daruje eden ob frančiškanov. Nato si katoliške maše sledijo na pol ure. Mašuje se nad krajem, kjer je bilo položeno mrtvo Jezusovo telo, v kapeli vstajenja, kakor ji pravijo pravoslavni. Ob pol

Frančiškani so varuhi svetih krajev.

sedmih je slovesna maša, pri kateri so navzoči vsi frančiškani iz tamkajšnje skupnosti: sodelujejo s petjem ob orgelski spremljavi. Mašo vodi vedno eden od frančiškanov duhovnikov, drugi pa običajno ne somašujejo, saj morajo poskrbeti še za maše ob drugem času in na drugih krajih. Slovesna maša je v celoti peta, vključno z berili, evangelijem in tudi evharistično molitvijo, in traja kakšne tri četrt ure. Sledi ji še maša ob 7.45, ko se konča dopoldanska liturgija.

Jutranje maše so tudi na Kalvariji: začnejo se ob petih in se na pol ure vrstijo do pol osmih. Lahko so pri enem ali drugem katoliškem oltarju: ali pri oltarju pribijanja na križ

ali pri oltarju Žalostne Matere Božje. Tu na Kalvariji je še posebno slovesno vsak petek, saj je slovesna maša ob pol sedmih tukaj namesto pri kapeli Božjega groba: slovesna maša je en teden pri oltarju pribijanja na križ, en teden pri oltarju Žalostne Matere Božje.

K jutranjim mašam radi prihajajo romarji, ki se mudijo v Jeruzalemu in niso vezani na skupino. Večje skupine imajo namreč maše v svojem jeziku, naj bo v Božjem grobu, na Kalvariji ali v kapeli Najsvetejšega zakramenta. K mašam prihaja tudi lepo število redovnic, ki živijo v Jeruzalemu, in tudi nekaj domačinov, čeprav ti niso številni, saj običajno hodijo k arabskim mašam v župnijsko cerkev, ki je v glavnem frančiškanskem samostanu Presvetega Odrešenika.

Vsakodnevna popoldanska procesija.

Popoldanska liturgija se začne ob 15.45, ko imajo frančiškani večernice v kapeli Najsvetejšega zakramenta. Kadar je praznik, imajo slovesne večernice že ob 13. uri in potekajo podobno kakor nočna slovesna molitev, torej z vso asistenco in slovesno procesijo do Božjega groba med petjem Marijine hvalnice »Moja duša povečuje Gospoda.«

Vsak dan, naj bo delavnik ali praznik, je ob 16.05 procesija po cerkvi Božjega groba, pri kateri poleg frančiškanov sodelujejo tudi romarji, ki se mudijo v Jeruzalemu. Procesijo, ki traja kakšno uro, spremljajo s prižganimi svečami v rokah. Začne se v katoliški kapeli Najsvetejšega zakramenta ob stebru bičanja, gre do kraja v spomin na Kristusovo ječo, nato do oltarja razdeljevanja oblačil, po stopnicah se spusti do kapele najdenja svetega Križa; od tu se spet vzpne do kapele sv. Helene in potem v glavni del cerkve do oltarja, kjer se hrani steber kronanja s trnjem; med slovesnim petjem se po strmih stopnicah povzpne na Kalvarijo, kjer se naprej počasti kraj pribijanja na križ, nato kraj, kjer je Jezus umrl na križu, naposled pa še spomin Žalostne Matere Božje pri srednjem oltarju na Kalvariji; procesija se spet spusti v osrednji del cerkve in se ustavi pri kamnu maziljenja, od tu gre slovesno do kapele Božjega groba; od tam do oltarja

Marije Magdalene, kjer se ji je Jezus prikazal na velikonočno jutro, in se vrne v kapelo Najsvetejšega zakramenta, počasti spomin Jezusovega prikazanja Materi Mariji in se sklone z evharističnim blagoslovom. Med procesijo so pri vsaki postaji in vmes posebne pesmi in molitve.

Po končani procesiji je še čas za kakšno romarsko mašo v kapeli Najsvetejšega zakramenta. S tem pa se sklone čas za katoliško liturgijo.

Romarji in turisti. Ob vsakodnevni »uradni« liturgiji ne smemo pozabiti na množico romarjev, ki prihajajo za osebno molitev na svetih krajih: največ je katoličanov in pravoslavnikov, nekaj manj armenskih in koptskih kristjanov; zelo malo je protestantov, saj imajo ti v bližini svojo cerkev. Mnogi romarji prihajajo z veliko vero in hrepenenjem, da bi molili na tem svetem kraju, zato je njihova molitev še toliko bolj goreča kakor običajno.

Resnici na ljubo je treba žal dodati, da je med obiskovalci cerkve tudi veliko turistov, ki jim je ta kraj zgolj znamenitost, ki si jo je vedno ogledati. Ti seveda delujejo zelo moteče na romarje, ki imajo čisto drug namen obiska. Tako sem na primer večkrat doživel, da me je kdo od turistov vprašal, kaj se je sploh zgodilo na tem kraju, da hodi sem toliko ljudi. Ob tej grenki izkušnji me je tolažila misel, da je Jezus na tem kraju prelil svojo kri in vstal od mrtvih tudi za tiste, ki vanj ne verujejo in ga ne priznavajo za Odrešenika.

Liturgija drugih skupnosti. V cerkvi sem spremljal tudi liturgijo drugih krščanskih skupnosti: zelo lepa je in zgovorna, saj se vsaka skupnost potruži, da na tem svetem kraju čim lepše in slovesneje obhaja liturgijo.

Kot prvo moram omeniti grško pravoslavno Cerkev, ki ima tudi največji delež v cerkvi in je tudi nam najbližja. Gre za tipično pravoslavno liturgijo, ki traja po nekaj ur. Veliko dajo na lepoto mašnih oblačil in petja, nasploh je vse tudi na zunaj zelo veličastno. Ker je grška pravoslavna Cerkev najštevilčnejša krščanska Cerkev v Jeruzalemu, je tudi obisk pri liturgiji temu primeren, predvsem prihaja k liturgiji veliko pravoslavnih redovnic. Ko je cerkev odprta ponoči, prihaja veliko vernikov tudi k nočni liturgiji, kar za druge skupnosti ni značilno. Pravoslavni praznik Povišanja sv. Križa je bil najslovesnejši in najbolj množičen romarski dogodek v času mojega bivanja v tej cerkvi. Posebej veličastna je bila patriarhova procesija z relikvijami sv. Križa.

Osebnost me je še posebno zelo nagovorila liturgija armenskih kristjanov, ki se mi zdi še lepša in bogatejša od grške. Mnogi katoličani so bili podobnega mnenja kot jaz. Morda zato, ker je večini evropskih kristjanov ta liturgija tako rekoč neznana.

Svoj posebni čar ima pa tudi koptska in sirska liturgija s svojim značilnim petjem, ki sicer ni tako bogato kot pravoslavno in armensko, je pa v svoji preprostosti tudi zelo zgovorno.

Vse te različne liturgije se v tej cerkvi zlivajo v eno samo hvalnico križanemu in vstalemu Gospodu. To bogastvo liturgij lahko doživi človek samo na tem kraju.

Drugi utrinki iz Jeruzalema. Moj prvi namen bivanja v Jeruzalemu je bil, da bi molil na svetih krajih. Poleg molitve in služenja v cerkvi Božjega groba sem si vzel čas tudi za obisk drugih cerkev v Jeruzalemu in se tako srečal z romarji in domačini.

Velikokrat sem molil križev pot po tisti poti, po kateri je Jezus nesel križ. Tako sem lahko sredi množice ob cesti, sredi kramarjev in vpitja po ulicah, vsaj malo zasluhlil, kako je bilo pri srcu Jezusu, ko je z težkim križem stopal po teh ulicah, ki se tudi po dva tisoč letih niso kaj dosti spremenile. Podobe posameznih postaj mi bodo ostale za vedno v spominu.

Posebej močno se mi je dotaknila tudi katoliška cerkev Marijinega »zaspanja« na Sionu, ki je po izročilu kraj Marijine smrti. Tu sem še posebej rad molil, saj je ta cerkev v glavnem mirna in tiha, pravo nasprotje cerkvi Božjega groba. Mir in zbranost vejata tudi iz cerkve Kristusovega smrtnega boja v Getsemaniju, v kateri je skala, kjer je Kristus potil krvavi pot. V bližini te cerkve je pravoslavna podzemna cerkev Marijinega groba. Imel sem srečo, da sem bil tu navzoč pri liturgiji na pravoslavni praznik Marijinega vnebovzetja.

Med kraji, ki so mi bili še posebej dragi, ne smem pozabiti cerkve sv. Ane na kraju Marijinega rojstva, pa dvorane zadnje večerje in armenske katoliške cerkve, kjer je bilo vsak dan med tednom celodnevno češčenje Najsvetejšega.

Lepotica med jeruzalemskimi cerkvami je vsekakor tudi ruska pravoslavna cerkev sv. Marije Magdalene na Oljski gori. Tam sem se večkrat srečal s pravoslavno redovnico iz Srbije, ki mi je veliko povedala o sami cerkvi in o rodbini zadnjega ruskega carja Nikolaja: on sam in njegova celotna družina so razglašeni za svetnike ruske Cerkve, ker so od ruskih komunistov pretrpeli mučeniško smrt. Omenjena cesarska rodbina je s cerkvijo še posebno povezana, saj so jo v 19. stoletju prav

oni dali zgraditi. V cerkvi ob glavnem oltarju počiva v stekleni krsti sv. Elizabeta, svakinja carja Nikolaja, ki je zadnja leta živela v nekem ruskem samostanu, od koder so jo odgnali v gozd in jo tam pobili. Verni Rusi jo tukaj zelo častijo in se ji priporočajo.

Slovenke v Jeruzalemu. Košček domovine v Jeruzalemu so mi pomenile sestre iz skupnosti Loyola. Med nami so se spletile prijateljske vezi. V duhu svoje karizme, razpoložljivosti krajevni Cerkev in škofu, delajo v različnih službah. Vse sestre iz skupnosti res niso Slovenke, vse pa govorijo odlično slovensko, zato se jih je v jeruzalemskih katoliških krogih prijelo ime »slovenske sestre«.

Posebno in težko misijonsko poslanstvo opravlja slovenska sestra salezijanka s. Milena Zadravec. Ker tako kakor jaz prihaja iz Prekmurja, sva si bila takoj blizu, čeprav se prej nisva poznala. Mnogo mi je povedala o samem življenju v Jeruzalemu in me tudi seznanila z medverskimi stiki v tem svetem mestu. S. Milena v okviru sestrške hiše v Jeruzalemu vodi vrtec za 120 otrok. Od teh jih je čez sto muslimanskih. Voditi vrtec z muslimanskimi otroki sredi pravoverne judovske četrti res ni lahko in enostavno poslanstvo in zahteva dobršno mero poguma in vere, ki ju sestra nosi v svojem plemenitem srcu.

Vesel, da sem bil tam. To je le nekaj utrinkov iz mojega bivanja v Jeruzalemu, čeprav sem doživel veliko zanimivih stvari. Veliko bi še lahko povedal o Judih in njihovi verski gorečnosti ter o muslimanih in njihovem verskem fanatizmu, ki velikokrat meji na nestrpnost do drugih.

V Jeruzalemu je vsak dan nova posebna dogodivščina in velik Božji dar, ki se človeku velikodušno ponuja. Bivanje v svetem mestu bo ostalo v mojem srcu kot dragocen biser, ki me bo spremljal vse življenje. Naj zaključim z besedami, ki mi jih je ob odhodu iz Jeruzalema rekla redovna sestra iz avstrijske Koroške, ki živi v tem mestu: »Ne bodite žalostni, ker greste iz Jeruzalema; bodite veseli, da ste lahko tri mesece živeli tukaj.« ■

p. Benedikt

AKCIJA – Betlehemsko dete kliče

(vplačano do 31. 1.2007)

625 EUR Župnija Frankolovo; **500 EUR** Trampuž Zavadlav Vera; **400 EUR** Malnersič Rada; **365 EUR** Župnija Ribnica; **200 EUR** Kartuzija Pleterje, Kranjc Cilka, Šušmelj Nevenka, Tiršek Marija in Novak Milena, ŽU Kranj – Zlato polje; **151 EUR** ŽU Marija Snežna; **140 EUR** Primožič Janja; **130 EUR** Jakopič; **125,19 EUR** Hack Janos; **125 EUR** Zajec Janez, ŽU – NN; **100 EUR** Arih L., Gumzej Zlatko, Janežič Stanko, Kenda Helena, Klemenčič – Sarazin Stanislav, Molc Tatjana, Muha Cveta, Tkg in proizvodnja vijakov, d.o.o., Uršulinski samostan, Varl Marija Magdalena; **95 EUR** Štefe Tereza; **90 EUR** Kokalj Limbek Breda Marija; **84 EUR** Golob Elizabeta; **80 EUR** Kovač Primož, Žigon Jožefa; **76,92 EUR** Zelenc Mitja; **75 EUR** Strajnar Miroslav; **65 EUR** Jazbinšek Jožefa; **62,59 EUR** Knific Majda, Šircelj Marta; **60 EUR** Čampa Tadej; **50,08 EUR** Školaris Talica; **50 EUR** Copič Ivana, Černe Jožica, Černigoj Slavko, družina Remic, Embersič Dejan, Glešič Anton, Habič Zinka, Hribar Anton, Hribernik Jožefa, Hudopisk Maks, Ivančič Angela, Jakofčič Darja, Joksimoč Majda, Kunstek Joža, Kunstelj Franc, Lipar Ivanka, Malnar Frančiška, Miklič Ivanka, Modic Silva, Oblak Albina, Okršlar Marica, Petančič Silvija, Petelin Miklavž, Peterlin Janez, Petrič Matija, Polajner Sulcer Darinka, Polič Jožica, Pribožič Anton, Prodnik Martin, Strgar Olga, Šolske sestre, Urbanč, Urbas Magda, Vodopivec Ivan in Frančiška, Voroš Martin, Zupančič Irena; **45 EUR** Mulec Janez, Petrovčič Julijana; **42 EUR** Beravs Vlasta, Berčan Marija, Peklaj Marijan, Pergar Marija; **41,73 EUR** Beravs Nikolaja, Knežinek Marija, Pavlič Frančiška, Repinc Marija, Rojnik Marija, Štolcar Nikolaj, Železnik Iva; **41,72 EUR** Senica Elizabeta; **41,70 EUR** NN; **41 EUR** Arnež Marija, Dermol Jožica, Gungl Ernest, Hren Bogomir, Klinc Stanislav, Kupčič Janez, Lesjak Stanko, Lisjak Anica, Lovrec Rudolf, Matjašec Jožef, Oblak, Obretan Jože, Papler, Pfeifer Marija, Rep Marija, Resnik Ivanka, Rupnik Jože, Seršen Rozalija, Skrt Ivica, Smolej Kristina, Strupi Ivana, Tominc Jože, Trček Andrej, Verlič Alojzija, Vilfan, Zajc Pepca; **35 EUR**regar Peter; **32,44 EUR** Simčič Pavla; **30 EUR** Bajželj Denis, Bogataj Marija, Dom upokojencev – Bračun, Golob Ana, Gortnar Jerneja, Guštin Marija, Hribar Franc, Kepe Ludvik, Koler Ivana, Kovač V., Lavrenčič Anica, Lesnik Marija, Mihevc Franja, Munda Alojzija, Obreza Jože, Oman Marija, Orožen Martina, Ožbot Bruna,

Petrovčič Cecilija, Semenič Bojana, Semič Jožef, Stekar Alfonz, Zorec Silva, Zupančič Janez, Ževart Vika, Žunič Marija; **26 EUR** Mohorič Janez; **26 EUR** Gaber Milena, Jemec Vera, Kovač Tomaž, Lodrant Franc, Pausa Alojzija, Silvester Mirjam, Slejko Danila, Švara Zorka, Tišler Mihela; **25,04 EUR** Mlinar Anica; **20 EUR** Adamič Ivan, Ahačič Marija, Andrejek Anton, Baraga Marija, Bart Vozič Marija, Belak Darja, Benedik Stanko, Beršnjak Marija, Beršnjak M. Jožef, Bergant Alojz, Bitenc Nada, Bobnar Jernej, Bole Bojan, Bosteale Mirjam, Bračko Pavel, Bremšak Franc, Brežič Anton, Brunčič Cirila, Bukovšek Slavko, Butala Janez, Cuderman Angela, Čebašek Franc, Čemoša Rozalija, Čizman Jelka, Debevec Jože, Deržič Anka, Deželak Ana, Dobravc Janez, Dolenc Nada, Dragman Marija, Furlan Mrija, Furlan Vid, Goste Roman, Gostiša Franc, Grand Dragica, Hočevnar Marija, Horvat Marija, Hozjan Fani, Hržič Majda, Jagodic Jana, Jančar Jelena, Jarc Milena, Jeretina Minka, Jerončič Ivan, Jezernik Štefanija, Judež Uršula, Karasič Katarina, Kerkoč Franc, Kerle Miran, Kirar Janez, Kleine Marija, Knavs, Kordaš Silva, Koren, Koren Jožica in Adela, Kosi Alojz, Košir Anton, Kozjek Marija, Krajnc Rozi, Krajnik Marija, Kraner Marjeta, Krumpačnik Sonja, Kukovnik, Langus Jožefa, Lesnik Angela, Loger Nada, Luršak Jožica, Magajna Ljudmila, Majer Anica, Merkun Anton, Mertelj Andrej, Meserko Ivan, Mirt Angela, Mohorčič Ivanka, Motaln, Mrak Janez, Mrak Kristina, Mrzlikar, Mursak, Musulc Anton, Mužek Frenk, Nastran Pavla, NN, Novak Igor, Novak Meta,

Oblak Anka, Ocepek Maks, Ogulin Slavka, Oman Marija, Oražem Marija, Panič Martin, Pavlin Martin, Perne Ambrož, Pišljari Miha, Plavc Zora, Plavc Zora, Polenšek Hilda, Prevolshek Terezija, Prosek Andrej, Ramovž Anica, Robič Kristina, Rous Julijana, Rupnik Sara, Simič Jožefa, Simončič Jože, Simoniti Roman, Skok Marija, Slokar Judita, Smrkolj Janez, Springer Janez, Stariha Marija, Strajnar Ana, Strašek Albina, Svete Francika, Svetelj Zinka, Šarlah, Šenk Irma, Šinkovec Stanislav, Šolske sestre, Špacapan Otilija, Špes Zalika, Štrukelj Zdenko, Šuštar Marija, Švalj Karolina, Taškov Marjeta, Tepeš Marija, Terglav Alojz, Tišler Valentina, Toman Vanda, Trtnik Ana, Učajnshek Edvard, Ule Simon, Valič Cvetko, Vegič Agata, Vek Anton, Veleber Izidor, Verdenik Marjanca, Veternik Jožica, Vidic Zofka, Vidmar Cvetka, Vidmar Ivan, Vidmar Ivana, Virant Jože, Vizin Emilija, Volk Ava, Vrečar Karlo, Zajec Francka, Zalokar Ivan, Zavec Ivan, Zdolšek Emilija, Zore Ignacij, Zornik, Albina, Zulič Anton, Železnik Janez, Žorž Vera, ŽU Šmartno, Župnija Stomaž; **18 EUR** – Žurej Ivan; **17 EUR** Bertoncelj Irena, Jene Marta, Potočnik Amalija, Štalc Kristina, Švalj Franc, Turšič Marjeta; **16,69 EUR** Beznik Marija, Koprivnik Ivana, Muha Vera, Petkovič Ana, Zalesnik Franc; **16 EUR** – Peklaj Marijan, Vidmar Jože; **15 EUR** Arko Marija, Bakšič Franc, Bevc Drago, Borinc Frančiška, Burlačenko Jerca, Cerar Štefan, Čebin Marija, Demšar Zdenka, Dermol Marija, Florjančič Majda, Gorišek Ana, Jasenc Janez, Jeraj, Kejžar Milka, Kelhar Tina, Kenda Minka, Kosec, Kunc Jože, Kuznar Terezija, Lamprecht Stanko, Lazar Adolf, Mihevc Marija, Nalič Ida, Obrstar Marija, Ogrič Ksenja, Oman Bučan Pavla, Pančič Ana, Panker Štefan, Pecoler Marija, Rodman Terezija, Rovšek Franc, Slapnik Ladislav, Švab Anica, Tomec Cilka, Turk Mojca, Valenčič Anka, Veržun Helena, Videmšek Ana, Zdešar Ana, ŽU – NN; **14 EUR** Kukuruzovič Valerija, Zafošnik Pavla; **13,48 EUR** Ilnikar Ivanka; **13,10 EUR** Koren Cecilija; **13 EUR** Čebulc Terezija, Jeglič Branka, Klemenčič Maks, Kurnik Pavel, Ostanek Andrej, Virnik Julka; **12,52 EUR** Berginc Antonija, Fabjan Bojan, Habinc Jožef, Karlinger Marinka, Kraner Darinka, Križman Francka, Lesjak Hermina, Mav Štefan, Skubin Ana, Stanič Stanislav, Vegelj Janez; **12,51 EUR** Žun Ivanka; **12,50 EUR** Lukanc Marija, Pesek Neža; **12,02 EUR** Kovač; **12 EUR** Košmrlj Marija, Lilija Majda, NN, Radovanovič Iva, Sojar Jožica, Štih Marija, Tanacek Adela; **10,43 EUR** Levičar Dragica; **10 EUR** Ahaj Jožica, Ajlec Ana, Avbelj Kristjan, Ažbe Damijan, Balazič Štefanija, Banko Marija, Bantan Ivana, Berce Gregor, Bevc Ivan, Bezjak Katarina, Bezjak Marija, Bibic Pavla, Blaj Cvetka, Božič

Anton, Brdovnik Marija, Breznik Bogomil, Breznikar Anica, Brodschneider Jurij, Brvar Vanda, Budal Vera, Burja Jožefa, Cimerman Marija, Čermelj Evgen, Černe Marija, Čop Anica, Čuk Marija, Debelak Marija, Dlopst Ana, Donik, Draksler Janez, Druzovec, družina Bratina, družina Poldar, Ferko Marija, Furlan Sara, Gaberšek Terezija, Gašperlin Franc, Gomboc Kristina, Gonc Julijana, Gorenc Ana, Gostiša Jože, Grilc Frančiška, Gruden Ana, Ingra – Šušteršič Franc, Ivančič Andrej, Jagodic Marija, Jamnik, Jelenc Vid, Jerman Marija, Jesovnik Nadja, Joger Stanislav, Jovan Stanka, Judež Marica, Jug, Jugovic Pavel, Justinek Neža, Juvanc Angela, Juvančič Vinko, Kamenik Frančiška, Kastelic Jože, Kerže Tadeja, Klobasa Karmen, Klopčič Marija, Kmetec Marija, Komar Marija, Koprivc Ana, Koprivnikar Milena, Korant Marta, Koren Fran, Košir Ludvik, Košnik Marija, Kovač Marija Mojca, Kovačič Franc, Kranjc Marija, Krebs Olga, Krečič Rada, Križanc Vinko, Krmec Zofija, Kuhelj, Kurbus Elizabeta, Kurbus Ivan, Kutnar Terezija, Kuzmič Franc, Lahajner Andrej, Lavrač Marija, Lesjak Ida, Leskovar Anton, Likar, Lipovšek Helena, Lomncar Viktor, Lotrič Marija, Malavašič Franc, Malovrh Božena, Marinič Ivan, Martinjak, Maselj Marija, Masten Mirko, Medvešek Venčeslav, Merlak Anica, Metelko Slavka, Miklavc Jožefa, Modrič Jožef, Modrijančič Ivanka, Mozetič Marjeta, Muršak Tone, Nakrst Marija, NN, Novak Ivan, Osko Anton, Ošlak Milan, Papež Olga, Pavlič Marija, Pečkaj Mihael, Petrič Romana, Petrovič Metka, Plohl Marjan, Polajnar Tončka,

Poredoš Anica, Potočnik Franc, Požlep Marija, Premožer Matilda, Premrl Cilka, Priol Nevenka, Prislán Marija, Provincialat uršulink rimske unije, Puncer Franc, Puntar Antonija, Rak Majda, Rezek Ana, Rožič Frančiška, Rupnik Albina, Sedminek Janez, Seme Damijan, Senica, Slak Viktorija, Sobočan Franc, Spindler Jožefa, Stanič Erika, Starič Petra, Stibelj Bernarda, Strnad Ivanka, Superger Marija, Škorjanc Ana, Škorjanc Ana, Štebe Mihele, Štimec Majda, Štros Marija, Šuštar Jana, Švajgerl Kristina, Švarc Jožefa, Tanšek Slavko, Tavčar Ivanka, Tavčar Marija, Tavčar Marija Mija, Tekavec Stane, Tomašič Alojz, Tratnik Marija, Urbančič Neva, Urbanija Olga, Urh Božidar, Vedlin Stanko, Vidmar Marija, Zajec Angela, Zakrajšek Gabrijela, Zenko Pavla, Zibert Ana, Zupan Avgust, Žagar Marija, Žele Vladka, Žorž Marija, Župnija Leše; **9 EUR** Kovačič Frančiška, Rus Ivana, Teht Ljudmila; **8,50 EUR** Anžel Cecilija, Kenda Milka; **8,40 EUR** Ferkulj Amalija; **8,35 EUR** Ban Jožef, Gojkošek Franc, Gregorič Martina, Mikložič Franc, Modic Marija, Mokricki Alojzij, Moretti Nada, Oblak Slavka, Pašičnjak Helena, Pelan Fani, Pogacar Frančiška, Repnik Frančiška, Salobir Cvetka, Sever Terezija, Stibilj Vekoslava, Vivod Marija, Zagoričnik Vinko; **8,34 EUR** Osterman Irena; **8,29 EUR** Pečelin Marija; **8 EUR** Ferenčak Terezija, Furlan Mirjana, Gartnar Matej, Golob Julijana, Govekar Franc, Končar Marija, Kozjek Ivana, Mavrel Luka, Pušenjak Marija, Rihtar Anton, Stau Terezija; **7,39 EUR** Strnad Roza; **7 EUR** Maučec Jože, Mravljak Ivanka, Vrbinc; **6,26 EUR** Golcer Terezija, Zupančič Mihaela; **6 EUR** Cuder, Grum Antonija, Rodič Kristina; **5,20 EUR** Zazijal Štefka; **5 EUR** Ambrožič Matija, Balažič Marija, Belcijan Suzana, Bence Albina, Berdon Ljudmila, Božič Ema, Božič Matilda, Bratuša Marija, Burja Ivanka, Ceh Mara, Centrih Ana, Cibej Rihard, Čufer Ivanka, Dimnik Anica, Dovžan Marija, Dušak Ana, Eržen Ivanka, Franc Mitja, Globočnik Marica, Godlar Marija, Gošnjak Marija, Grčar Slavka, Grosman Terezija, Hamler Marija, Hari Branko, Horvat Terezija, Horvat Terezija, Ivančič Marija, Jakob Gabrijela, Jamšek Vida, Jazbec Zinka, Kampušek Julčka, Kaštrun Marija, Kavčič Rajko, Kekec Marija, Kekič Terezija, Knez Ana, Kokalj Pavla, Koroša Janko, Kotnik Franci, Kozjek Francika, Krajnc Alojzija, Krajnc Slava, Kralj Albina, Križnik Stanislava, Krulec Ivana, Lah Marija, Lampič Majda, Maček Leopold, Marguč Gertruda, Marič Franc, Marinič Marjan, Markun Ivan, Nahrtigal Valentina, Novak Karolina, Oblak Ana, Perger Štefka, Pesjak Angela, Pevac Marija, Pleško Nada, Podhostnik Franc, Podržaj Jožefa, Podveršič Bruno, Polajžer Jože, Potočnik Anica, Potočnik Francika, Prah Janez, Radakovič Lidija, Retužnik Ange-

la, Skočir Jasna, Strmšek Marinka, Strnad Rado, Ševčnikar Ivica, Špeh Štefka, Šuštar Andrej, Tominec Franc, Trpin Saša, Volč Marija, Vrbnjak Anton, Vrčko Terezija, Zavodnik Marija, Zemljč Alojz, Zupančič Bogdan, Žagar Ana; **4,18 EUR** Gruden Marija; **4,17 EUR** Anžlovar Andrej, Bizjan Ivana, Bolka Marija, Caf Stanislav, Frim Albina, Jeromel Marija, Jug Alojz, Keržič Pepca, Krajnik Frančiška, Lavrin Rudi, Opeka Andrej, Orel Milka, Pirtovšek Alenka, Sedar Marija, Sivec, Trček Olga, Vidic Danijel; **4 EUR** Baranja Emilija, Bizjak Helena, Brate Marta, Cvetko Ivana, Draksler Marija, Fajdiga Marija, Gartnar Matej, Hladnik Francka, Irgolič Matilda, Jesenek Jožica, Juršič Ema, Kejžar Marija, Klinc Ivanka, Kosmač Vilma, Kramberger Jožica, Kravanja Jožef, Lah Sonja, Lorbek Marija, Mohar Justina, Perše Marija, Podgornik Franc, Rebernik Zofija, Ručigaj Ana, Ržek Helena, Švegl Marija, Tušek Jože, Voršnik Franc; **3 EUR** Andlovic Ivica, Glažar Albina, Lavrenčič Nežka, Metelko Tončka, Žlahtič Pavla; **2,50 EUR** Parkelj Ana; **2,09 EUR** Kar Gabriel; **2 EUR** Ahčin Ivan, Horvat Rozalija. ■

Naj plemenita dobrota ne pojenja! Bogu hvala za vas, drage dobrotnice in dobrotniki!

Uredila: Tatjana

ROMANJE NA IRSKO V NARODNO MARIJINO SVETIŠČE KNOCK

DEŽELA SV. PATRIKA NA
EVROPSKEM ZELENEM OTOKU

Od 17. – 23. junija 2007

Pripravili smo čudovito romanje na Irsko z letalom in avtobusom. Poleg Marijinega svetišča bo cilj našega romanja irski misijonar sv. Patrik, katerega učenci so prinesli krščanstvo tudi v Evropo in posredno tudi k nam.

NE PREZRI!

Romanje je načrtovano kot vožnja z avtobusom do enega izmed letališč (Salzburg ali Treviso), vožnja z letalsko družbo Ryanair do Dublina in po Irski z avtobusom. Zamenjava imena, če bi kdo odpovedal, stane 100€, s tem je potrebno računati. Dokončna prijava s prvim delom vplačila (400 €) **je nujna do 14. aprila 2007.** **Cena: 895 € (214.477,80 SIT)** za člane; nečlani +10 % plačila.

Voditelj romanja p. Peter in lokalni vodič na Irskem.

FATIMA OB 90- LETNICI PRIKAZANJA (PORTUGALSKA) IN SANTIAGO (ŠPANIJA)

Od 30. 7. – 5. 8. 2007 z letalom in avtobusom

CENA ROMANJA: 760 EUR (182.126,40 SIT) za člane društva, za nečlane **836€ (200.339,00 SIT).** **PRIJAVE SPREJEMAMO TAKOJ,** najpozneje do 1. julija 2007.

Udeležite se enkratnega romanja, kjer so trije veliki cilji:

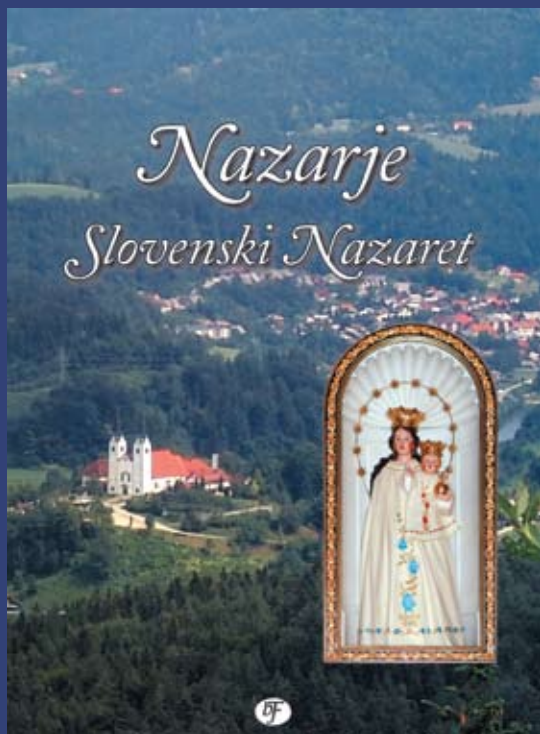
FATIMSKA MARIJA, SV. ANTON PADOVANSKI V COIMBRI in v Lisboni, SV. JAKOB V KOMPOSTELI.

p. Peter Lavrih, ofm, CTS
tel.: 05 330 30 30
mob.: 041 66 91 34

Komisariat za Sveto deželo

Tržaška 85, 1000 Ljubljana
tel.: 01 24 44 250
faks: 01 24 44 253
www.rkc.si/cts/komisar
email: pater.peter@rkc.si
TRR 05100-8010637691

Nazarje – Slovenski Nazaret

uredila Franc Kovše OFM
in Ambrož Mušič OFM

Ob izbranih slikah iz preteklosti in izvrstnih barvnih in črno-belih fotografijah iz sedanosti ter z besedili več avtorjev stopajo pred nas cerkev in dva samostana na nazarskem griču. Na kratko zvmemo o zgodovini frančiškanskega reda, pa o Marijini hiši v Nazaretu ter o tej isti hiši v italijanskem Loretu, potem pa predvsem o slovenskem svetišču s skoraj istim imenom in o delovanju bratov na raznih področjih, zlasti verskem in šolskem, saj je v samostanu dolgo let delovala prva šola v teh krajih. Knjigo dopolnjuje seznam vseh frančiškanov, ki so delovali v tem samostanu do danes.

Cena: 12 EUR (2876 SIT). Za bralce Brata Frančiška do 31.3.2007 samo **10 EUR** (2396 SIT).

Format: 27 x 20 cm, broširana

Obseg: 144 str.

ISBN 978-961-6326-52-0

Knjigo lahko naročite na
naslovu:

Založba Brat Frančišek

Prešernov trg 4

1000 Ljubljana

tel.: 01 2429312

faks: 01 2429313

e-mail: zbf@rkc.si

<http://ofm.rkc.si/zbf>